

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). **Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень. Головний редактор** О. Онищенко, академік НАН України. **Редакційна колегія:** В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. **Бюлетень підготували:** Т. Гранчак, Т. Горенко, С. Горова, І. Соколова. **Адреса редакції:** НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuu.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 78
(16 жовтня 2012 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	18
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	23
ПОЛІТИКА	29
ЕКОНОМІКА.....	36
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	39

I знову про мову...

Робоча група з питань мовного законодавства на засіданні 12 жовтня схвалила законопроект про зміни до Закону України «Про засади державної мовної політики», незабаром цей документ буде передано до Міністерства юстиції, повідомила віце-прем'єр з гуманітарних питань, міністр охорони здоров'я Р. Богатирьова.

Крім того, за словами віце-прем'єра, робоча група затвердила проект концепції Державної національно-культурної програми всебічного розвитку і функціонування української мови. Найближчим часом, зазначила Р. Богатирьова, цей документ буде передано на узгодження в Мін'юст, а потім винесено на засідання Кабінету Міністрів для затвердження.

Радник Президента України Г. Герман повідомила агентству «Інтерфакс-Україна» з цього приводу: «Ідеологія цих двох документів працює на утвердження української мови як державної».

Так, згідно з поправками, за українською мовою зберігається статус державної. Її використання є обов'язковим у судо- та діловодстві, у діяльності органів державної влади, збройних сил, у сфері науки і освіти, реклами. Встановлюється 75-відсоткова квота мовлення українською мовою для загальнонаціональних теле- і радіоканалів. При цьому ускладнюється процедура визнання мов нацменшин регіональними – це допускається лише в тому випадку, якщо її носіями є не менш ніж 30 % жителів певної території.

Передачі та фільми, виготовлені на інших мовах, повинні бути дубльовані, озвучені або забезпечені субтитрами державною мовою.

На думку голови Держкомтелерадіо О. Курдіновича, з виконанням цієї норми не виникне проблем, оскільки вона є «поверненням до того, що діяло в Україні більше 10 років», «але з точки зору ринкових принципів формування контенту 75 % – це завищена норма. Телеканалам і радіостанціям простіше формувати мовну пропорцію, виходячи з бізнес-інтересів».

До регіональних мов нова редакція зараховує білоруську, болгарську, вірменську, гагаузьку, юдиш, караїмську, кримськотатарську, кримчацьку, молдавську, німецьку, новогрецьку, польську, ромську, російську, румунську, словацьку та угорську мови. Вказується, що їм може бути надана держпідтримка, але лише в тому випадку, якщо на конкретній території проживає не менш ніж 30 % носіїв такої мови.

Президент Ради національних товариств І. Левітас вважає, що 30-відсоткова квота не захищає інтересів нацменшин: «За вже ухваленого закону 10 % могли набрати на окремих територіях кримські татари, угорці, болгари, молдавани, румуни, росіяни. У разі схвалення даних змін, крім росіян, які проживають у деяких південних і східних регіонах, ніхто

не зможе цього зробити».

Депутат В. Колесніченко, який також входив до складу робочої групи, вважає її діяльність провальною: «Вона була створена для внесення поправок у мій закон. А її члени, більшість з яких, м'яко кажучи, україnofіли, із самого початку встали на шлях конfrontації і розробили абсолютно нову редакцію».

Після остаточного доопрацювання документ буде переданий керівнику групи Р. Богатирьовій для звіту перед Президентом В. Януковичем.

Нагадаємо, робоча група з доопрацювання мовного закону була створена за дорученням Президента В. Януковича 8 серпня відразу після підписання резонансного закону, авторами якого є народні депутати В. Колесніченко і С. Ківалов (обидва – Партія регіонів). Робочу групу очолила віце-прем'єр, міністр охорони здоров'я Р. Богатирьова. На першому засіданні, у серпні, група була розділена на дві підгрупи. Завданням однієї з них (під керівництвом первого Президента України Л. Кравчука) була розробка пропозицій з удосконалення порядку застосування мов. Друга підгрупа, очолювана ректором Київського національного університету імені Тараса Шевченка Л. Губерським, повинна була розробити концепцію держпрограми всебічного розвитку і функціонування української мови до 2015 р. і розрахувати фінансування, необхідне для її реалізації.

Зазначимо, що в серпні глава держави пообіцяв, що зміни в мовний закон Верховна Рада ухвалить у вересні, проте зараз вже зрозуміло, що вирішувати долю нової редакції буде новий склад парламенту. Концепція державної програми всебічного розвитку і функціонування української мови, підготовлена підгрупою Л. Губерського, має забезпечити його повноцінне використання в різних сферах.

Зокрема, для цього пропонується розробити нову редакцію правил українського правопису, створити центри й регулярні курси вивчення української мови для держслужбовців, військових та інших громадян країни, а також мігрантів.

Крім того, розробники концепції пропонують повністю забезпечити навчальні заклади літературою та підручниками державною мовою, підготувати комплексний онлайн-курс з її вивчення, встановити надбавки до зарплати вчителям української мови і літератури та викладацькому складу молодшої школи, забезпечити підтримку книговидання українською і функціонування української мови у сфері кінематографії.

Просувати українську мову будуть за допомогою соціальної реклами, а також концертів у південному й східному регіонах. Окремим пунктом зазначається необхідність розробки «дієвих механізмів контролю над дотриманням мовного законодавства» ([ZN,UA \(\[http://news.dt.ua/POLITICS/zakon_pro_movi_zminyat_dlya_vvedennya\]\(http://news.dt.ua/POLITICS/zakon_pro_movi_zminyat_dlya_vvedennya\)\)](http://news.dt.ua/POLITICS/zakon_pro_movi_zminyat_dlya_vvedennya Regionalnoyi_potribni_pidpisi_30_naselennyia-110313.html). – 2012. – 12.10; NEWS.ru (<http://newsru.ua/ukraine/15oct2012/yzpopravki.html>). – 16.10).

С. Горовая, соб. кор. СІАЗ

УДАР – «Батьківщина»: проблемы в переговорном процессе?..

Партия УДАР и объединенная оппозиция договариваются о совместном выдвижении кандидатов в более чем 40 мажоритарных округах, где представители этих политических сил до сих пор конкурировали между собой. Но, на сегодняшний день, судя по информации в СМИ, переговорный процесс несколько усложнился. Так, лидер партии «Демократический альянс за реформы» (УДАР) В. Кличко критикует объединенную оппозицию «Батьківщина» по поводу нарушений соглашения о взаимном ненападении и предостерегает, что взаимная борьба сыграет на руку лишь Партии регионов. Об этом он заявил во время телепрограммы «Один на один» с С. Шустером на телеканале «Первый национальный».

«Партнеры по оппозиции обливают нас, заявляя, что мы являемся тем или иным проектом, используют «черные» технологии, срывают агитпродукцию. Я не буду жаловаться, но те действия, которые происходят, не соответствуют тем договоренностям, которые были сделаны. Тем не менее, мы не хотим ввязываться в эту борьбу, потому что понимаем и стараемся объяснить, что взаимная борьба будет только играть на руку нашему общему оппоненту – партии власти», – сказал В. Кличко (<http://rus.newsru.ua/ukraine/09oct2012/kluchkovuboru.html>, 09.10.2012).

Он напомнил, что на День соборности Украины 22 января 2012 г. УДАР подписал договор с другими оппозиционными силами о взаимных действиях, одним из положений которого был пункт о взаимном ненападении. «Мы всегда исходили из этого и исходим. И если демократические силы будут бороться между собой, то от этого может выиграть лишь Партия регионов. Мы придерживаемся этого, но, к большому сожалению, наши партнеры не всегда придерживаются этих соглашений», – подчеркнул он.

Лидер УДАРа заявил, что его политическая сила готова работать и объединиться для создания большинства в будущем парламенте с партиями, которые предлагают демократический путь развития, «которые не только лишь декларируют, но и отстаивают эти интересы».

В. Кличко, комментируя переговоры с объединенной оппозицией «Батьківщина» по согласованию единых кандидатов-мажоритарщиков, также заявил: «Мы готовы провести съезд, если это будет необходимо. Но партия УДАР не будет принудительно снимать своих кандидатов в мажоритарных округах. Они прекрасно понимают необходимость такого шага там, где это

нужно, чтобы не прошел кандидат от власти. Поэтому те из наших кандидатов, кто будет сниматься, сделают это осознанно», – подчеркнул В. Кличко (http://news.liga.net/news/politics/745215klichko_o_kandidatakh_siloy_snimat_ne_budem_no_instrumenty_est.htm, 10.10.2012).

При этом он заверил, что если кандидаты от УДАРа с низким рейтингом откажутся снимать свою кандидатуру, то у его политсилы «есть все инструменты для того, чтобы убедить людей исполнять требования большинства... Очень плохо, когда человек ставит свои личные задачи выше общественных. Партийная дисциплина является одним из ключевых факторов в нашей работе, если мы хотим добиться результатов», – сказал В. Кличко.

В свою очередь глава совета Объединенной оппозиции «Батьківщина» А. Яценюк заявил, что объединенная оппозиция готова к переговорам и принятию конкретных решений о согласовании единых кандидатов по одномандатным округам с партией УДАР.

Отвечая на вопрос о ходе переговоров о согласовании мажоритарных кандидатов с партией УДАР, А. Яценюк напомнил, что еще полгода назад Объединенная оппозиция обращалась ко всем политическим силам с призывом сформировать единый список мажоритарных кандидатов: «В результате нам удалось объединить восемь партий под флагом Объединенной оппозиции. Нам удалось договориться с девятой партией – это ВО “Свобода”, о выдвижении по одномандатным округам единых кандидатов» (<http://rus.newsru.ua/ukraine/09oct2012/udarniy.html>, 09.10.2012).

А. Яценюк отметил, что Объединенная оппозиция готова сделать все для того, чтобы не позволить Партии регионов получить большинство в новой Верховной Раде. «Мы готовы к переговорам ради будущего Украины. И не просто к переговорам, но и к принятию конкретного решения. У нас все готово для принятия этого решения», – подчеркнул он.

При этом, по мнению А. Яценюка Партия регионов будет делать все, чтобы сорвать переговоры по согласованию совместных мажоритарных кандидатов от партий «Батьківщина» и УДАР. «По партийным спискам мы можем получить большинство, по мажоритарным – есть вопросы», – уточнил А. Яценюк (<http://rus.newsru.ua/ukraine/11oct2012/peregovoru.html#1>, 11.10.2012).

«Если будет со стороны наших партнеров такая же позиция, то я думаю, что результат выборов будет совсем другой, чем тот, на который сегодня надеются. Это существенно изменит картину, – заявил А. Яценюк. – Принятие решения относительно формирования единого списка мажоритарных кандидатов между нами и УДАРом – я понимаю, какая это угроза для Партии регионов. Я понимаю, что они сейчас будут делать все для того, чтобы сорвать эти переговоры. Рассказывают о том, что оппозиция атакует Кличко, Кличко атакует оппозицию», – отметил политик.

Как информировали СМИ, в понедельник, 15 октября, на закрытом съезде «Батьківщины» было принято решение снять 26 кандидатов-мажоритарщиков

в пользу кандидатов от УДАР и одного в поддержку самовыдвиженца О. Бабича. Полного списка лиц, которые были сняты, пока нет.

«Решение съезда давалось достаточно трудно, проходила дискуссия, мы обсуждали важный вопрос, как предотвратить узурпацию власти Президентом. Мы сняли в пользу УДАР 26 кандидатов, в том числе и действующих депутатов», – заявил А. Турчинов.

«Это решение нужно было принимать еще полгода назад, когда “Свобода” и восемь партий от оппозиции приняли решение выставлять на округ по одному кандидату от оппозиции. Это увеличивает шансы оппозиции на победу», – добавил А. Яценюк.

Накануне, 14 октября, партия УДАР заявила о снятии 26 кандидатов в мажоритарных округах в пользу Объединенной оппозиции и еще шесть – в пользу самовыдвиженцев.

В свою очередь вице-премьер-министр Украины С. Тигипко заявил, что Партии регионов все равно, кто станет вторым на парламентских выборах – «Батьківщина» или УДАР, поскольку обе политсилы выступают на сходной политической платформе. «Откровенно говоря, нам все равно, кто из них победит, потому что это партии одного и того же цвета, это выходцы из команды “оранжевых”. Мы видим, что и УДАР и Объединенная оппозиция по ключевым для нас позициям выступают одинаково – скажем, они против закона о региональных языках. Мы видим, что они договариваются между собой по мажоритарным округам, это их право», – сказал С. Тигипко (http://news.liga.net/news/politics/747129tigipko_udar_i_batkivshchina_odnogo_tsveta.htm 13.10.2012).

С. Тигипко добавил, что уверен: Партия регионов в любом случае победит. Он также отметил, что если к выполнению программы действий по стимулированию экономики и увеличению рабочих мест в стране захотят присоединиться депутаты-мажоритарщики или даже нынешние оппоненты, Партия регионов будет только приветствовать это. «Чем шире коалиция, тем лучше для общества», – сказал он.

По информации СМИ, некоторые политологи и эксперты также совсем не уверены в эффективности переговоров оппозиции и УДАРа. Так, политолог А. Палий сомневается в результативном согласовании кандидатур по мажоритарным округам между Объединенной оппозицией и партией УДАР В. Кличко. «Не до конца понятна мера оппозиционности УДАРа. Если делать выводы из риторики, то эта оппозиционность вроде очевидна. Если же присмотреться к политическим связям, к явным компромиссам в избирательном списке УДАРа, тогда эта риторика выглядит скорее как имитация», – сказал эксперт, сообщают СМИ.

По мнению А. Палия, часть мажоритарщиков от «Батьківщины» будет мотивировать отказ снимать свои кандидатуры сомнениями в оппозиционности УДАРа. Еще более сложная ситуация в самом УДАРе. «Немало его кандидатов

в округах являются креатурами провластных финансово-промышленных групп, и именно эти группы, а не кандидаты, или даже сам В. Кличко, будут определять судьбу этих кандидатов, сниматься им или не сниматься», – подчеркнул политолог.

Политолог В. Карасев высказал мнение, что в Верховной Раде нового созыва будет несколько оппозиций. «Хватит оппозиционного колхоза. Будет оппозиция “Батьківщина”. Я думаю, что А. Яценюк также создаст свою фракцию. Такие действия соответствуют его президентским интересам. Будет и фракция Кличко. Если пройдет “Свобода” в парламент, то будет и фракция “Свобода”, а также будет фракция “мажоритарщиков”», – подчеркнул В. Карасев (<http://obozrevatel.com/politics/68059-posle-vyiborov-v-rade-budet-neskolko-oppozitsij-politolog.htm>, 13.10.2012).

По мнению политолога, наличие большого количества оппозиций будет способствовать ее обновлению. «Хватит концентрироваться на Януковиче. Оппозиция должна подать новую картину мира», – подчеркнул В. Карасев.

Со своей стороны народный депутат А. Шевченко выразил уверенность, что оппозиция в новом парламенте создаст большинство. По его словам, переговоры об объединении с В. Кличко продолжаются. «У нас есть все шансы выйти на стратегические договоренности. Я не говорю, что это простые договоренности, но у нас впереди уже большая часть этого пути», – подчеркнул он (<http://obozrevatel.com/politics/68059-poslevyiborov-v-rade-budet-neskolko-oppozitsij-politolog.htm>, 13.10.2012).

Как информируют СМИ, по данным R&B Group, еще в конце сентября рейтинг «Батьківщини» был ниже, чем у УДАРа, однако теперь Объединенная оппозиция вновь опережает партию В. Кличко

Эти данные обнародовал социолог R&B Group Е. Копатько.

Согласно данным последнего опроса Research & Branding Group, Партия регионов имеет поддержку 27,8 % респондентов, «Батьківщина» – 19,4 %, а УДАР – 16,6 %; КПУ поддерживают 11,2 %, ВО «Свобода» – 4,7 %, партию «Украина – Вперед!» – 2,8 %. Погрешность опроса составляет 2 %.

«По нашим данным на 25 сентября УДАР опережал “Батьківщину” на 1,5 %. Сейчас уже “Батьківщина” опережает», – подчеркнул социолог (http://news.liga.net/news/politics/747026-batkivshchina_snova_operezhaet_udar_opros_r_b_group.htm, 13.10.2012).

«Мы полагаем, что на выборах будут участвовать более 60 %», – отметил Е. Копатько, добавив, что, по данным компании, порядка 70 % респондентов определились с выбором. «11 % на юго-востоке определятся в ближайшее время, и 19 % – на западе», – сказал социолог R&B Group.

Возвращаясь к перспективам переговорного процесса, с достаточной вероятностью можно предположить, что цифровые соотношения в последних социологических опросах станут важнейшим аргументом в ходе этого процесса.

Т. Горенко, старш. наук. співроб., канд. екон. наук

Питання впровадження страхової медицини

Актуальність медичного страхування в Україні як додаткового джерела фінансування медичних закладів є безсумнівною. Необхідність його впровадження активно підкреслювалася в численних нормативно-правових документах як Президента України, так і уряду, зокрема в: Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (1993 р.), Посланні Президента «Україна: поступ у ХХІ століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000–2004 рр.», Програмі інтеграції України до Європейського Союзу (2000 р.), Концепції розвитку охорони здоров'я населення України (2000 р.), Законі України «Про засади зовнішньої та внутрішньої політики» (2010 р.), Основних напрямках бюджетної політики на 2012 р.

Однак остаточно питання впровадження медичного страхування, принаймні працюючого населення, не можна вважати вирішеним. Опитування мешканців малих міст півдня України: Білгород-Дністровська, Ізмаїла, Теплодара, Южного Одеської області та Вознесенська і Первомайська Миколаївської в рамках українсько-норвезького проекту «Місцеве самоврядування в Україні: підвищення кваліфікації та прикладні дослідження» мало на меті виявлення основних проблем щодо надання медичних послуг у малих містах України. Отимані результати дали змогу дослідникам зробити деякі узагальнені висновки щодо проблем галузі охорони здоров'я на рівні країни в цілому. Перш за все йдеться про значну частку витрат бюджетних коштів на заробітну плату та комунальні послуги. Так, у всіх містах, де проводилось дослідження, заробітна плата з нарахуваннями посідає понад 74 % загального обсягу коштів, спрямованих на охорону здоров'я, а видатки на медикаменти – 1,4–18,2 %. Низький рівень фінансування сфери охорони здоров'я поєднується з його неефективністю, що спричинено рядом чинників, серед яких:

- недосконалість механізмів збору, розподілу ресурсів та оплати постачальників послуг;
  - значна децентралізація та фрагментація фінансових потоків;
  - використання ресурсних показників під час розподілу фінансів, неврахування потреб населення в медичній допомозі;
  - кошторисне фінансування галузі;
  - обмеження гнучкості у використанні фінансових коштів;
  - планування за поточними видатками, адміністративними потребами з використанням норм та нормативів;
  - низький рівень оплати роботи медичних працівників;
  - відсутність стимулів до підвищення якості та ефективності послуг.
- Реформування системи охорони здоров'я має охопити питання надання

послуг, формування ресурсів, фінансування та управління галузі охорони здоров'я.

Розвиток обов'язкового державного медичного страхування в Україні сприятиме реформуванню системи фінансування щодо накопичення доходу з метою впровадження додаткових платежів, створення спеціальних фондів, впровадження механізмів з регулювання ризиків та компенсацій фондам. Сьогодні існує потреба формування національної системи єдиних економічно обґрунтованих тарифів на медичні послуги, підвищення частки державного обов'язкового медичного страхування.

У сучасних умовах фінансування медичні заклади не мають достатнього бюджетного фінансування на оновлення технічного обладнання, забезпечення хворих медикаментами. Це спричиняє у відвідувачів негативне ставлення до якості медичних послуг, основними причинами (респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді) якого є: тривалий час очікування на отримання послуг, неякісне технічне обладнання, нездовільний рівень доступності послуг.

Крім того, на законодавчому рівні, можливо, необхідно побудувати таку систему оподаткування, яка працювала б на загальний результат. А саме: цільове направлення та використання коштів платника податків та отримання їм належної медичної допомоги.

Ліга страхових організацій України впевнена, що сьогодні, як ніколи раніше, є нагальна необхідність у запровадженні багатоканального фінансування медицини та в підвищенні ефективності використання ресурсів за рахунок упровадження ринкової концепції обов'язкового медичного страхування (ОМС) з обов'язковим використанням досвіду й інвестиційного потенціалу вітчизняної страхової індустрії.

Перший рівень такого фінансування повинна становити безоплатна медична допомога, гарантована Конституцією України, що фінансується за рахунок державного та місцевих бюджетів. Бюджетне фінансування охоплюватиме такі види медичної допомоги та ЗОЗ: екстрену та невідкладну медичну допомогу, медичну допомогу, яка не ввійшла в програму ОМС, спеціалізовані заклади протитуберкульозного профілю, психіатричні лікарні та диспансери, центри лікування ВІЛ-СНІДу, бюро судмедекспертизи, будинки дитини, госпіталі для інвалідів ВОВ та прирівняних до них категорій населення, заклади охорони здоров'я, що на сьогодні фінансуються з державного бюджету України тощо.

Другий рівень – обов'язкове медичне страхування в рамках страхової програми ОМС, затвердженої урядом.

Третій рівень уже існує та швидко розвивається – це добровільне медичне страхування (ДМС), який передбачає надання медичних послуг підвищеної якості, наприклад: надання страхувальників (застрахованому) права вибору лікарів-спеціалістів, а також закладів для отримання необхідної допомоги; поліпшене утримання в стаціонарі, лікувально-відновлювальному закладі; збільшений за строками післялікарняний патронаж та догляд у дома тощо. Уже сьогодні ДМС

напрацювало технологічні процеси, що можуть та повинні стати невід'ємною частиною ОМС. Адже страховики – члени ЛСОУ реалізують такі значущі соціальні проекти, як добровільне медичне страхування працівників та пенсіонерів транспортної галузі (понад 700 тис. застрахованих), медичне страхування працівників таких великих підприємств, як Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча тощо.

У 2011 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо національних комісій, що здійснюють державне регулювання природних монополій, у сфері зв’язку та інформатизації, ринків цінних паперів і фінансових послуг», відповідно до якого створено Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та підвищено статус державного колегіального органу, зокрема, комісія підпорядкована Президентові України, встановлено підзвітність Верховній Раді. На виконання Програми реформ Президента України завершується розроблення нової редакції Закону України «Про страхування», прийняття якого забезпечить гармонізацію українського законодавства про страхування з європейським. Сьогодні можна стверджувати, що попри всі виклики та труднощі страховий ринок України створив сучасну структуру страхування, споживачі мають можливість обирати якісну страхову послугу, а за умови належного законодавчого та інституційного забезпечення, зокрема, в частині ОМС, може вийти на середньосвітові показники.

Крім того, страхові компанії, що є членами УФУ (з повною версією можна ознайомитися на сайті <http://www.ufu.org.ua>), розробили принципи впровадження ОМС. Серед них: підвищення якості та ефективності надання медико-санітарної допомоги; забезпечення соціальної справедливості і захисту прав громадян на охорону здоров’я, у найбільш ефективний спосіб на основі дотримання таких принципів:

- солідарності та соціальності, в основі яких закладено дві основні складові – перерозподіл між поколіннями та перерозподіл між особами, тобто перехресне субсидування від осіб з низьким ризиком особам із високим рівнем ризику, від багатих до малозабезпечених, від молодих до більш старих застрахованих осіб;

- державних гарантій – жорстке державне регулювання та збалансування обсягу фінансування з потребами через орган державної влади та відповідний Фонд забезпечення безперервності надання медичних послуг;

- ефективності – запровадження персоніфікованого обліку застрахованих осіб, створення стимулюючих умов до надання медичного допомоги, у т. ч. первинної, забезпечення конкуренції між сімейними лікарями, ЗОЗ та страховим компаніями, вільний вибір застрахованими особами сімейного лікаря, ЗОЗ, страховика;

- саморегулювання та солідарної відповідальності страхових компаній – створення під контролем держави саморегульованого об’єднання страховиків (Медичне страхове бюро України);

– прозорості – запровадження громадського контролю та оприлюднення показників діяльності як органу державної влади, який виконуватиме функції регулятора проведення ОМС, окремих страховиків, ЗОЗ, так і системи ОМС у цілому;

– урахування інтересів учасників ОМС.

Реалізація впровадження ОМС забезпечить динамічний розвиток системи охорони здоров'я з орієнтацією на попередження захворювань, здоровий спосіб життя населення і покращення демографічної ситуації, а також виведення із тіньового обігу коштів, які сплачують громадяни України за медичні послуги.

Механізм здійснення ОМС запропоновано в «Концепції загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування», схваленій УФУ (див. Додаток).

Реалізація Концепції, на думку її авторів, дасть можливість:

– забезпечити конституційні права громадян України на безоплатне надання медичної допомоги та медичне обслуговування відповідно до європейських стандартів;

– вивести кошти, які населення неофіційно сплачує за медичні послуги з тіні (понад 30 млрд грн щороку), та перерозподілити їх через механізм ОМС на засадах громадського контролю;

– створити умови для залучення інвестицій у сферу охорони здоров'я (modернізація існуючих ЗОЗ та створення нових) та ОМС (база даних «електронний документообіг», «асистанс», мережа структурних підрозділів страховиків на районному рівні; первинна медична допомога);

– за рахунок інвестиційного потенціалу страховиків зменшити витрати держави на впровадження ОМС та її адміністрування;

– забезпечити додатковий контроль за якістю та ефективністю медичних послуг, що прискорить формування конкурентного ринку медичних послуг та утворення нових медичних закладів різних форм власності;

– досягти загальноекономічного результату за рахунок стимулювання розвитку системи охорони здоров'я.

Додаток:

Схвалено Президією УФУ
(ufu.org.ua/files/listy/3/list_230112_3-359_dod_OMS.doc).

Концепція загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування (витяг)

5. Механізм здійснення ОМС

Система обов'язкового медичного страхування передбачає відшкодування сімейним лікарям та ЗОЗ витрат на надання медичної допомоги застрахованим особам згідно з стандартизованим пакетом медичних послуг ОМС.

Механізм здійснення ОМС має бути викладено в Законі «Про загальнообов'язкове

державне соціальне медичне страхування» (далі – Закон), основними положеннями якого є наступне.

Сімейні лікарі (лікарі) у складі ЗОЗ – суб’єкти підприємницької діяльності, які отримали відповідну ліцензію. Сімейні лікарі надають первинну медичну допомогу прикріплениму до них населенню України (в середньому 1,5 тис. осіб на одного лікаря) та (у разі потреби) надають висновок щодо необхідності надання медичної допомоги у відповідному ЗОЗ другого або третього рівнів системи охорони здоров’я, а також можуть рекомендувати окремий ЗОЗ. Первинна медична допомога включає огляд лікаря, нескладне діагностування, надання рецепту на придбання ліків, проведення лікування без застосування спеціального обладнання. Сімейні лікарі складають перший рівень системи охорони здоров’я.

Заклади охорони здоров’я (ЗОЗ) – суб’єкти господарювання з надання медичної допомоги, створені на базі міських, районних, обласних поліклінік та лікарень, інших державних та комунальних закладів охорони здоров’я, засновані будь-якими юридичними або фізичними особами. До участі у системі ОМС допускаються ЗОЗ, які пройшли відповідну акредитацію у порядку, встановленому Законом, та внесені до Державного реєстру ЗОЗ. У процесі акредитації ЗОЗ відносяться до другого рівня системи охорони здоров’я (надають спеціалізовану медичну допомогу), або до третього рівня системи охорони здоров’я (надають високоспеціалізовану медичну допомогу). Лікування в ЗОЗ здійснюється за направлінням лікаря, крім хронічно хворих громадян, які можуть самостійно звертатися до ЗОЗ.

Застраховані особи – всі громадяни України, зокрема, працюючі, пенсіонери, діти, студенти, самозайняті, безробітні. Застраховані особи мають вільний вибір страховика, ЗОЗ та сімейного лікаря.

ОДУ ОМС – орган державного управління з ОМС при Міністерстві охорони здоров’я, який здійснюватиме функції державного регулювання у сфері ОМС та є розпорядником коштів Фонду забезпечення безперервності надання медичних послуг (ФЗБНМП).

ФЗБНМП – спеціалізований фонд, кошти якого використовуються для безповоротного фінансування ЗОЗ з метою покриття їх витрат на підтримання здатності надавати медичні послуги незалежно від кількості прикріплених до відповідного ЗОЗ застрахованих осіб. Розпорядником коштами Фонду є ОДУ ОМС. Формування Фонду здійснюється за рахунок внесків, які сплачують роботодавці та ОДУ ОМС за застрахованих осіб.

Страхувальники ОМС: ОДУ ОМС – для незастрахованих та непрацездатних осіб за рахунок коштів державних і місцевих бюджетів та коштів фондів соціального страхування; роботодавці – для працюючих громадян.

Страховики ОМС – страхові організації, які отримали ліцензію на проведення ОМС та є членами Національного Медичного страхового бюро України (далі – НМСБУ). Страховики, які мають ліцензію в галузі страхування життя, можуть укладати договори ОМС, які містять накопичувальні програми. Таким страховикам дозволяється здійснення страхування від нещасного випадку, медичне страхування (безперервне страхування здоров’я) та ОМС. До страховиків, які здійснюють ОМС, встановлюються підвищені вимоги, а саме: внесок до гарантійного страхового фонду 1 млн євро; перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним запасом платоспроможності не менше ніж на 50 %, можливість використання мережі «асистанс», яка охоплює всю територію України. Вимоги до цієї мережі визначаються Законом.

НМСБУ є саморегульованою організацією страховиків, яка забезпечує координацію їх діяльності з ОМС, а також здійснює гарантійну та страхову діяльністі. НМСБУ може бути страховиком у випадках, встановлених Законом, зокрема, стосовно осіб, які не є застрахованими особами відповідно до договорів страхування, укладених зі страховиками.

Вищим органом управління НМСБУ є загальні збори, на яких обирається Координаційна Рада, Президія та Дирекція. До складу Координаційної ради НМСБУ входять,

крім представників страховиків, також і представники Уряду, МОЗ, Держфінпослуг та державних страхових фондів. Координаційна рада забезпечує нагляд за діяльністю органів управління НМСБУ та гармонізацію інтересів учасників ринку ОМС.

Для забезпечення контролю з боку суспільства за здійсненням ОМС створюється Громадська Рада, до складу якої входять представники застрахованих, роботодавців, Професійної організації лікарів, Асоціації захисту прав споживачів.

Гарантійний страховий фонд (ГСФ) є централізованим страховим резервним фондом, який створюється при НМСБУ. Джерелами коштів ГСФ є внески страховиків (гарантійний, щомісячні, разові).

Кошти ГСФ використовуються на здійснення регламентних виплат з ОМС, зокрема, стосовно працівників підприємств, які збанкрутіли (протягом 3 місяців), стосовно осіб, які є застрахованими НМСБУ, а також за страховиків, які затримують страхову виплату або здійснили її не в повному обсязі, ліквідовані або збанкрутіли. Для здійснення страхових виплат НМСБУ залучає страховиків.

Управління коштами ГСФ здійснює НМСБУ.

Незалежні експерти з ОМС – фізичні особи, які відповідають кваліфікаційним вимогам, встановленим Законом, безпосередньо здійснюють медичну експертизу шляхом надання висновків щодо якості, обсягу та вартості наданих медичних послуг. Незалежні експерти здійснюють медичну експертизу за зверненням будь-якого учасника ОМС на підставі укладеного з ним договору. Медична експертиза з ОМС може здійснюватися виключно експертами, які включені до Державного реєстру незалежних експертів з ОМС.

Страхові виплати з ОМС в Україні здійснюються страховиками або НМСБУ в межах лімітів відповідальності, розмір яких встановлюється відповідно до Закону. Законом встановлюється також агрегатний ліміт відповідальності страховика стосовно кожної застрахованої особи на один рік. При перевищенні цього ліміту подальші страхові виплати, протягом поточного року, врегульюються страховиком і сплачуються за рахунок коштів НМСБУ. Страхові виплати компенсують витрати ЗОЗ на надання медичних послуг.

Перелік хвороб, стандарти лікування, вартість медичних послуг, визначаються Законом, програмою ОМС, затвердженою урядом.

Страхові виплати з ОМС здійснюються у разі лікування в ЗОЗ другого та третього рівнів системи охорони здоров'я. Крім цього на етапі повноцінного функціонування ОМС страховиками здійснюватиметься оплата послуг сімейних лікарів з надання первинної медичної допомоги як винагорода за супровід виконання договору з ОМС.

Розміри страхових платежів розраховуються актуарно на рівні, який забезпечує в повному обсязі страхові виплати за договорами ОМС, покриває обґрунтовані витрати НМСБУ і страховиків з ОМС, а також забезпечує страховикам встановлений Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України (далі – Держфінпослуг) рівень рентабельності. Страховий платіж встановлюється у абсолютній сумі, яка може диференціюватися за окремими категоріями громадян і регіонами. Страхові платежі сплачуються щомісячно. Період страхування – один рік.

На перехідному етапі розмір внесків до ФЗБНМП співвідноситься з розміром страхового платежу з ОМС як три до двох (наприклад: 2,4 %, але не більше 3 тис. грн – внесок до ФЗБНМП; 1,6 %, але не більше 2 тис. грн становитиме страховий платіж з ОМС).

Страхові платежі сплачуються страховикам: ОДУ ОМС – за *пенсіонерів, дітей, студентів, самозайнятих, безробітних; роботодавцями – за працюючих*.

ОДУ ОМС отримує кошти на сплату внесків до Фонду та здійснення страхових платежів з державного та місцевих бюджетів, а також з фондів соціального страхування.

З метою забезпечення відповідності обсягу страхових платежів ступеню ризику стосовно певних категорій застрахованих осіб (пенсіонери віком більш, ніж 65 років; діти

віком до 1 року та хронічно хворі), страхові платежі, які надійшли від страхувальників, зараховуються страховиками на кожну застраховану особу у певному, диференційованому за віковими та іншими ознаками, розмірі. Надлишково отримані, порівняно з результатами наведених розрахунків, кошти, страховик перераховує до Гарантійного страхового фонду НМСБУ. Недоотримані кошти компенсиуються страховикам з ГСФ НМСБУ.

З метою розширення *бази внесків* з ОМС можуть запроваджуватись додаткові податкові джерела, а саме – за рахунок збільшення акцизів на алкоголь, тютюн та інші, уведення податку на активи тощо. Зазначені кошти спрямовуються до ФЗБНМП, мають цільовий характер і спрямовуються виключно на сплату внесків з ОМС за непрацюючих (пенсіонерів, дітей, студентів, безробітних).

Договір страхування з ОМС укладається між страховиком та страхувальником на користь третіх (застрахованих) осіб за їх згодою. Строк дії договору з ОМС – безстроковий. Законом визначається порядок припинення та внесення змін до договору ОМС.

Договори страхування з ОМС передбачають оплату за надання медичних послуг застрахованим особам у медичних закладах, визначених цими договорами. Отримання медичних послуг у іншому ЗОЗ можливо лише за погодженням зі страховиком та/або наявності відповідного направлення ЗОЗ, які фінансуються за рахунок ОМС. Застрахована особа має право перейти до іншого страховика.

Законом встановлюється порядок розподілу страхових платежів, які сплачувалися за застраховану особу, між попереднім та наступним страховиком.

Договір страхування може містити накопичувальну програму, відповідно до якої частина загального страхового платежу за договором ОМС може накопичуватися з формуванням математичних резервів.

Страхові виплати проводяться страховиком у разі настання страхового випадку після надання медичних послуг, відповідно до визначених законодавством стандартів лікування в межах лімітів відповідальності, визначених Законом. Страхові виплати здійснюються страховиком на підставі документів, наданих ЗОЗ.

Надання медичної допомоги здійснюється за наявності поліса з ОМС.

У разі відсутності у громадянина поліса з ОМС, ЗОЗ надає НМСБУ та ОДУ ОМС інформацію про звернення незастрахованого, а також після надання медичних послуг – відповідні документи, що підтверджують факт такого надання та вартість послуги.

НМСБУ здійснює страхові виплати ЗОЗ за незастрахованих осіб, і ОДУ ОМС стягує з відповідного страхувальника, який не виконав свій обов'язок, страховий платіж, який той повинен був сплатити, у подвійному розмірі. Стягнення цих коштів здійснюється державною виконавчою службою відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» (до якого вносяться відповідні зміни).

50 % стягнених коштів надходить до ФЗБНМП, а 50 % – до ГСФ НМСБУ. Передбачається обов'язкове формування ОДУ ОМС та НМСБУ централізованої бази даних ОМС, яка містить інформацію щодо застрахованих осіб, страховиків, укладених договорів з ОМС та здійснення страхових виплат. Забезпечується ведення електронного документообігу ОДУ ОМС, страхувальниками, страховиками, ЗОЗ, сімейними лікарями, НМСБУ за єдиними стандартами.

Між страховиками та ЗОЗ укладаються договори про відшкодування витрат ЗОЗ за надані медичні послуги застрахованим особам.

Сімейні лікарі обов'язково укладають зі страховиками договори страхування професійної відповідальності, а ЗОЗ – договори страхування цивільно-правової відповідальності. Зазначені договори укладаються згідно з вимогами, встановленими законодавством. З метою збалансування обсягу наявних ресурсів в економіці України, які можуть бути спрямовані на фінансування охорони здоров'я, з потребами громадян України у

якісному медичному обслуговуванні, вводиться система заохочення відповідального ставлення до здоров'я громадянами України та стимулювання ЗОЗ до зниження вартості медичних послуг. Ця система, зокрема, передбачає отримання певних бонусів після закінчення чергового періоду страхування (періодів страхування), як застрахованими особами так і ЗОЗ.

Нарахування бонусів сімейним лікарям здійснюється за умови виконання ними певних показників, які характеризують стан здоров'я застрахованих осіб, з розрахунком на 1 тис. застрахованих осіб, наприклад: кількість госпіталізованих, середня кількість осіб, які пройшли планове флюорографічне обстеження, кількість викликів швидкої медичної допомоги тощо.

Передбачається також право громадян України обрати варіант ОМС, який передбачає накопичувальну програму.

Законом та Програмою ОМС визначається порядок використання бонусів та накопичених коштів.

У разі перевищення встановленого Законом рівня збитковості ОМС в цілому за цим видом страхування вживаються заходи щодо компенсації збитків страховиків, зокрема шляхом відповідних бюджетних субсидій, збільшення розміру страхових платежів або зменшення вартості відповідних медичних послуг.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України (далі – Держфінпослуг) здійснює контроль за дотриманням законодавства про страхування, зокрема Закону; затверджує, у порядку, визначеному Законом, розмір страхових платежів, створює та веде Державний реєстр незалежних експертів з ОМС.

Основними функціями ОДУ ОМС, зокрема, є:

- прогнозування обсягів медичної допомоги;
- участь у проведенні розрахунку базового страхового платежу;
- планові розрахунки витрат на охорону здоров'я в цілому та комунальних підприємств;
- контроль за надходженням та акумуляцією страхових платежів ФЗБНМП;
- розподіл між ЗОЗ коштів, що йдуть на фінансування з ФЗБНМП;
- укладання договорів із ЗОЗ про надання медичної допомоги населенню відповідних адміністративних одиниць;
- проведення контролю та аудиту, зокрема якості медичних послуг, що надаються;
- співпраця з НМСБУ;
- ведення разом з НМСБУ бази даних щодо застрахованих осіб та інше.

Основними функціями МОЗ, зокрема, є:

- забезпечення дотримання стандартів ВООЗ на первинному рівні медичного обслуговування;
- забезпечення бюджетного фінансування, зокрема для вирівнювання фінансування окремих ЗОЗ на період впровадження ОМС, акредитація ЗОЗ;
- визначення вартості медичних послуг;
- розробка стандартів лікування;
- ліцензування сімейних лікарів – суб'єктів підприємницької діяльності;
- визначення переліку ЗОЗ, які приймають участь в ОМС.

Розвиток ринку ОМС стимулюється шляхом надання податкових пільг, а саме: дозволяється віднесення страхових платежів з ОМС на валові витрати роботодавців, а також надання податкового кредиту для фізичних осіб.

Наявність розвиненої конкуренції в системі ОМС є невід'ємною і вагомою складовою його механізму. Конкуренція між страховиками підтримується вільним входом на ринок ОМС і ДМС та вільним виходом з нього стосовно всіх страховиків, які відповідають вимогам, встановленим Законом. У разі дострокового припинення страховиком членства у НМСБУ

йому повертаються гарантійні внески, внесені ним до гарантійного фонду, з вирахуванням відповідних витрат та сплачених компенсацій НМСБУ, не раніше ніж через три роки після виконання страховою компанією усіх зобов'язань, набутих в системі ОМС. Конкуренція між закладами охорони здоров'я підтримується шляхом створення умов для інвестицій у ЗОЗ з боку страховиків та інших осіб. окремі ЗОЗ, що перебувають у державній або комунальній власності та неефективно використовуються, можуть бути приєднані до інших ЗОЗ, на базі частини приміщень таких ЗОЗ можуть бути організовані інші ЗОЗ, у тому числі недержавної форми власності, їх частини можуть бути приватизовані або передані в оренду.

Підтримання високого рівня конкуренції досягається, зокрема, й за рахунок запровадження інституту експертів з ОМС, у тому числі незалежних, до яких зможуть звертатися ОДУ ОМС, страховики, НМСБУ, пацієнти, ЗОЗ, МОЗ, Держфінпослуг.

При цьому встановлюються вимоги, визначені Законом, щодо оприлюднення показників діяльності, як окремих страховиків, ОДУ ОМС, ЗОЗ так і системи ОМС в цілому.

Ці заходи дозволяють забезпечити в цілому високий рівень відповідальності учасників ОМС (ОДУ ОМС, страховиків, НМСБУ, ЗОЗ, МОЗ, Держфінпослуг) за виконання покладених на них обов'язків. Одночасно вводиться обов'язковість страхування професійної відповідальності сімейних лікарів та цивільно-правової відповідальності ЗОЗ.

6 . Безплатна медична допомога за кошти державного та місцевих бюджетів

З метою безумовного забезпечення державних гарантій, зокрема стосовно сфер, у яких механізм ОМС не може діяти ефективно, та дотримання національних пріоритетів у галузі охорони здоров'я, зберігається надання цієї допомоги за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Бюджетне фінансування охоплюватиме такі види медичної допомоги та ЗОЗ: екстрену та невідкладну медичну допомогу, неонатологію, високотехнологічну медичну допомогу, яка не увійшла у Програму ОМС, спеціалізовані заклади протитуберкульозного профілю, психіатричні лікарні та диспансери, центри для лікування ВІЛ-СНІДу, бюро судмедекспертизи, будинки дитини, госпіталі для інвалідів ВОВ та прирівняних категорій населення, закладів охорони здоров'я, що на сьогодні фінансуються з державного бюджету України тощо.

7. Фінансування системи охорони здоров'я з інших джерел

Надання медичних послуг, які виходять за межі медичної допомоги, що надається в системі ОМС, та безоплатно надається за кошти державного та місцевих бюджетів («медичних послуг другорядного значення», «парамедичних послуг» тощо) оплачується громадянами самостійно або за договорами добровільного медичного страхування. Зокрема до таких послуг належать стоматологічні послуги, крім гострої болі, та придбання ліків за рецептами на догоспітальному етапі.

Все більш вагомим джерелом фінансування системи охорони здоров'я, у зв'язку із впровадженням ОМС, ставатиме добровільне медичне страхування (далі – ДМС), за яким передбачається надання медичних послуг підвищеної якості, понад рівень, передбачений системою ОМС, наприклад: надання страхувальників (застрахованому) ширшого права вибору лікарів-спеціалістів, а також установ для отримання необхідної допомоги; поліпшене утримання у стаціонарі, лікувально-відновлювальній установі; збільшений за строками післялікарняний патронаж та догляд на дому і т. ін.

При здійсненні ДМС дозволяється віднесення страхових платежів на валові витрати роботодавців, а також надання податкового кредиту для фізичних осіб.

8. Заходи щодо запровадження ОМС

З метою забезпечення безперервності надання медичної допомоги, не погіршення досягнутого її рівня, ОМС впроваджується поетапно.

Підготовчий етап.

На підготовчому етапі здійснюються наступні заходи:

- здійснюється персоніфікація населення;
  - галузь охорони здоров'я готується до роботи в умовах ОМС, зокрема, створюється орган державної влади, який буде виконувати функції регулятора проведення ОМС – ОДУ ОМС, розробляються та затверджуються стандарти лікування, перелік медичних послуг та їх вартість;
  - державні та комунальні ЗОЗ перетворюються на самостійні суб'єкти господарювання, проводиться їх акредитація;
  - на основі цієї Концепції розробляється та приймається Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування», а також інші нормативно правові акти, необхідні для введення його в дію.
- Також потребують внесення змін вже діючі нормативні правові акти:
- Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» в частині забезпечення реформування галузі охорони здоров'я відповідно до цієї Концепції;
  - Закон України «Про внесення змін до Закону України „Про оподаткування прибутку підприємств”, який передбачатиме віднесення страхових платежів за договорами добровільного медичного страхування на валові витрати роботодавців;
  - Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про податок з фізичних осіб», який передбачатиме податковий кредит для фізичних осіб, які уклали договір добровільного медичного страхування;
  - Закон України «Про внесення змін до Кодексу України «Про адміністративні правопорушення», який передбачатиме відповідальність за несплату або несвоєчасну сплату страхових платежів за договорами ОМС;
  - Законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження», який передбачатиме механізм стягнення у подвійному розмірі страхових платежів зі страхувальників, які порушили вимоги Закону «Про ОМС»;
  - Закон України «Про органи місцевого самоврядування», який визначатиме права та обов'язки органів місцевого самоврядування в системі ОМС;
  - Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про страхування», який передбачатиме встановлення додаткових вимог до страховиків, що здійснюють ОМС в частині розміру внеску до гарантійного страхового фонду, маржі платоспроможності та наявності розгалуженої мережі «асистанс»;
  - «Основи законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» в частині покладення на Пенсійний фонд та на Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття додаткових повноважень страхувальника в системі ОМС.

Організація впровадження ОМС покладається на ОДУ ОМС та НМСБУ. При впровадженні Закону, зокрема:

- визначаються програми та їх вартість, що фінансуються з державного та місцевих бюджетів;
- провадяться актуарні розрахунки, визначаються обсяги ОМС та розміри страхових платежів;
- видаються ліцензії страховикам;
- створюється НМСБУ, розбудовується його інфраструктура, зокрема формується ГСФ, реєстр застрахованих осіб, централізована база даних з ОМС. Забезпечується фінансування цієї діяльності шляхом формування на паритетних засадах гарантійного страхового фонду

НМСБУ державою та страховиками;

– створюються сприятливі умови для започаткування власної справи сімейними лікарями, зокрема суб'єктами підприємницької діяльності. Запроваджуються пільгові умови оподаткування, полегшення доступу до кредитів та їх здешевлення.

Координація діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у процесі впровадження ОМС та реформування системи охорони здоров'я у цілому, забезпечується Кабінетом Міністрів України та Національною радою з питань охорони здоров'я населення (консультативно-дорадчим органом при Президентові України), створеною відповідно до Указу Президента України від 26 травня 2006 р. № 443/2006.

На цьому етапі зберігається нинішнє фінансування системи охорони здоров'я.

Перехідний етап.

На перехідному етапі залишається без змін система фінансування таких ЗОЗ: станцій швидкої та невідкладної допомоги; дитячих лікарень та поліклінік; пологових будинків; спеціалізованих закладів протитуберкульозного профілю; психіатричних лікарень та диспансерів; центрів для лікування ВІЛ – СНІДу; закладів санітарно-епідеміологічної служби; станцій переливання крові; бюро судмедекспертизи; будинків дитини; фельдшерсько-акушерських пунктів у селах та селищах; госпіталів для інвалідів Великої Вітчизняної війни та прирівняних категорій населення; закладів охорони здоров'я, що на сьогодні фінансуються з державного бюджету України тощо.

Крім цього буде також збережене часткове фінансування через ОДУ ОМС за рахунок коштів ФЗБНМП постійних витрат ЗОЗ другого та третього рівнів (сьогодні це становить близько 30 % їх загальних витрат), придбання ними вартісного обладнання у випадках виходу його з ладу, неможливості відремонтувати, заміни повністю зношеного. Також здійснюватиметься фінансування сімейних лікарів через ОДУ ОМС, які отримуватимуть щомісячно подушну оплату за прикріплene населення (наприклад: 20 грн на одну особу). До одного сімейного лікаря прикріплюється у середньому – 1,5 тис. осіб. Страховики сплачуватимуть сімейним лікарям бонуси за дотримання відповідних показників.

На перехідному етапі встановлюється нульова ставка податку з прибутку, яка сплачується страховиками з ОМС.

Етап повноцінного функціонування ОМС.

Одночасно з початком етапу повноцінного функціонування ОМС припиняється фінансування системи охорони здоров'я за державні кошти за відповідними напрямками, крім спеціалізованих закладів протитуберкульозного профілю, психіатричних лікарень та диспансерів, центрів для лікування ВІЛ – СНІДу, бюро судмедекспертизи, будинків дитини, госпіталів для інвалідів ВОВ та прирівняних категорій населення, закладів охорони здоров'я, що на сьогодні фінансуються з державного бюджету України, які і в подальшому будуть фінансуватися з державного бюджету.

З цієї ж дати вводяться нові розміри страхових платежів, з урахуванням розширення страховового покриття.

Рынка земли сельхозназначения не будет в скором будущем. Об этом на брифинге после заседания согласительного совета парламента сказал спикер В. Литвин.

«Первое и ключевое – рынка земли не будет в обозримом будущем. Я имею

в виду ринка земли сельхозназначення. Поэтому речь идет о том, что нам нужно принять закон успокоительного характера. Я думаю, что завтра или же 6 ноября парламент может принять такой закон», – отметил В. Литвин. По его словам, в таком проекте закона речь идет о том, что мораторий и так существует, но еще один закон предусматривает двойную перестраховку.

«Он предполагает, что рынок земли может появиться только после принятия закона о рынке земли. Такой проект закона был исключен из повестки дня текущей сессии», – сказал В. Литвин (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Парламентські комітети, фракції і групи підготували до розгляду 16 жовтня 81 питання.

Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Литвин, відкриваючи засідання Погоджувальної ради.

Серед законопроектів, що потребують першочергового розгляду, В. Литвин назвав ряд урядових, які, зокрема, стосуються фінансової сфери та внесення змін до державного бюджету в частині збільшення видаткової частини. Голова Верховної Ради також звернув увагу на необхідність розгляду «резонансних законів, які зачіпають інтереси людей», – про наповнюваність класів та про порядок і процедуру оформлення спадщини.

Парламент також має розглянути питання про призначення і звільнення суддів та депутатські запити, а також пропозиції глави держави до деяких законодавчих актів (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Комітет з питань охорони здоров'я рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому законопроект про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012–2016 pp.

Проект (реєстр. № 11046) розроблено з метою подальшого поліпшення епідемічної ситуації в напрямі зменшення загальної кількості хворих на туберкульоз, зниження захворюваності та смертності від туберкульозу та ко-інфекції ТВ/ВІЛ, зниження темпів поширення мультирезистентного туберкульозу, а також забезпечення загального та рівного доступу населення до якісних послуг з профілактики, діагностики та лікування туберкульозу.

Як зазначалося під час обговорення, фінансове забезпечення програми здійснюватиметься в межах видатків, що передбачаються в державному бюджеті головним розпорядникам бюджетних коштів, відповідальним за виконання програми, а також за рахунок коштів місцевих бюджетів та коштів гранту Глобального фонду, інших джерел. Загальний обсяг фінансування

програми на 2012–2016 рр. становить 1 млрд 830 млн 800 тис. грн, у тому числі кошти Державного бюджету – 1 млрд 236,5 млн грн, кошти Глобального фонду – 592,3 млн грн, інші джерела – 2 млн грн.

Під час засідання наголошувалося також, що, за прогнозами Міністерства охорони здоров'я України, реалізація заходів проекту програми дасть змогу до 2016 р. поліпшити епідемічну ситуацію, знизити рівень захворюваності на туберкульоз на 5 % та смертність від нього на 10 %, зменшити темпи поширення мультирезистентного туберкульозу, забезпечити рівний доступ населення до якісних послуг з профілактики, діагностики та лікування хвороби (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді повернути на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення соціальних гарантій медичним та педагогічним працівникам.

Згідно із законопроектом (реєстр. № 10676), поданим народним депутатом Ю. Прокопчуком, відповідні зміни передбачається внести до законів «Про освіту», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про відпустки».

Члени комітету, підтримуючи необхідність підвищення рівня матеріального забезпечення та соціального захисту працівників державних та комунальних установ освіти і закладів охорони здоров'я, розташованих у сільській місцевості і селищах міського типу, водночас висловили зауваження до законопроекту.

Народні депутати стосовно надання педагогічним працівникам творчої відпустки зазначили, що такий вид відпустки передбачений ст. 16 Закону «Про відпустки» і не є предметом регулювання закону, до якого пропонується внести доповнення. Члени комітету наголосили, що питання надання творчих відпусток чинним законодавством врегульовано.

Члени комітету також звернули увагу на те, що за експертною оцінкою Мінфіну, реалізація норм законопроекту потребуватиме додаткових видатків державного та місцевих бюджетів в обсязі понад 7 млрд грн в розрахунку на рік. При цьому в порушення ст. 27 Бюджетного кодексу України авторами проекту не надано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень для досягнення збалансованості бюджету.

Народні депутати також зазначили, що законопроект потребує ретельного доопрацювання в частині нормопроектувальної техніки (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо об'єднань співвласників багатоквартирного будинку.

Законопроектом (реєстр. № 11264), поданим Кабінетом Міністрів, пропонується забезпечити термінологічну узгодженість Закону «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» з цивільним законодавством. Зокрема, пропонується термін «загальне та неподільне майно» замінити просто на «спільне майно»; термін «житловий комплекс» замінити на «багатоквартирний будинок»; термін «балансоутримання» замінити на термін «управління будинком».

Документом також передбачається врегулювати проблемне питання, пов'язане із створенням об'єднань у новозбудованих багатоквартирних будинках, та подальшої діяльності вже створених об'єднань співвласників багатоквартирного будинку.

Законопроект містить положення щодо самостійного забезпечення об'єднанням своїх потреб в утриманні й експлуатації будинку, а також відносин з виробниками житлово-комунальних послуг. Передбачається, що ОСББ оплачують холодну та гарячу воду, теплову та електричну енергію, природний газ, комунальні послуги та послуги з утримання будинків за цінами (тарифами), встановленими для населення.

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого, на їхню думку, дасть змогу підвищити ефективність впровадження заходів зі створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирного будинку; ефективніше використовувати кошти державного й місцевих бюджетів на створення та діяльність об'єднань співвласників багатоквартирного будинку; створити сприятливі умови для залучення небюджетних коштів у розвиток об'єктів житлово-комунального господарства, а також ефективний механізм подального реформування галузі через залучення іноземних інвестицій, кредитів, коштів фізичних і юридичних осіб; скоротити питомі показники використання енергетичних і матеріальних ресурсів на виробництво житлово-комунальних послуг; підвищити якість комунальних послуг, що надаються споживачам тощо (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 12.10.*).

***

Комітет з питань правової політики визнав таким, що відповідає Конституції України законопроект про внесення змін до п. 8 ст. 1 Закону «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» щодо призначення пенсії батькам, які виховали п'ятьох і більше дітей.

Проектом (реєстр. № 11094) пропонується законодавчо врегулювати

питання призначення пенсії за особливі заслуги перед Україною батьку, якщо у разі смерті матері або позбавлення її батьківських прав він виховував п'яťох або більше дітей до шестирічного віку.

Члени комітету вважають доцільним, виправданим і справедливим призначення пенсії за особливі заслуги перед Україною також і батькові, який виховував п'яťох або більше дітей до шестирічного віку за відсутності матері.

На думку народних депутатів, законодавча пропозиція відповідає принципу рівності прав жінки й чоловіка. Крім того, Закон «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків» визначає Верховну Раду України органом, який застосовує в законодавчій діяльності принцип забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2012. – 12.10).

***

Омбудсмен В. Лутковская призывает Президента В. Януковича ветировать законопроект «О едином государственном демографическом реестре», который предусматривает введение биометрических паспортов.

Она направила соответствующее письмо Президенту, об этом говорится в сообщении пресс-службы омбудсмена.

По мнению В. Лутковской, принятая Верховной Радой редакция закона не соответствует Конституции, европейским стандартам в сфере защиты персональных данных и несет в себе угрозу нарушения прав и свобод человека.

В частности, В. Лутковская отмечает, что закон устанавливает контроль над обработкой персональных данных и вмешивается в свободную деятельность лиц, осуществляющих обработку персональных данных с использованием информационно-коммуникационных систем.

Кроме того, она считает, что закон не согласуется с Законом «О доступе к публичной информации» и его вступление в силу приведет к необоснованному ограничению доступа к публичной информации со ссылкой на конфиденциальность персональных данных.

В. Лутковская также отмечает, что представленные в августе – сентябре 2012 г. замечания и предложения экспертов Совета Европы, украинских экспертов и общественных организаций к тексту законопроекта не были учтены в окончательной редакции закона.

В связи с этим, В. Лутковская считает необходимым ветировать закон и вернуть его на доработку в ВР (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Фракция Партии регионов надеется на введение парламентом 16 октября моратория на продажу земли сельскохозяйственного назначения до вступления в силу закона об обороте этой земли. Об этом на брифинге после Согласительного совета заявил глава фракции Партии регионов А. Ефремов.

«Мы подготовили проект закона, который еще раз закрепляет мораторий

на продажу земли сельхозназначения. Я надеюсь, что Верховная Рада поддержит наше предложение по введению моратория на продажу сельскохозяйственной земли», – сказал он. По его словам, внесенный законопроект отличается от тех, которые ранее вносились и не были поддержаны парламентом, тем, что предусматривает мораторий на продажу только сельхозземель.

«Сейчас действуют законы, которые предусматривают возможность продажи земель под объектами недвижимости и промышленными предприятиями», – сказал он (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2012. – 15.10).

У вівторок, 16 жовтня, Президент України В. Янукович здійснить робочу поїздку до Луганської області (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2012. – 15.10).

***

Президент України В. Янукович переконаний, що запровадження сучасних наукових розробок на вітчизняних військово-промислових підприємствах зробить їхню продукцію більш конкурентною на зовнішніх ринках.

«Оборонно-промисловий комплекс – той комплекс, який повинен працювати перш за все на обороноздатність країни. Друга складова – це економіка, конкурентоспроможність нашої країни на зовнішніх ринках», – підкреслив глава держави у своєму виступі на нараді з питань реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу України.

Президент запросив учасників наради висловити свої пропозиції щодо подальшого ефективного розвитку вітчизняного ОПК.

В. Янукович зауважив, що розвиток і модернізація вітчизняного оборонно-промислового комплексу є важливою складовою реформування Збройних сил України.

«Переоснащення наших Збройних сил сучасним озброєнням, військовим обладнанням різних напрямів, модернізація армії, реформування ЗСУ – усе це потребуватиме нашої великої згуртованої роботи», – наголосив глава держави.

Президент зазначив, що кожне з підприємств ОПК потребує розробки окремого плану розвитку або реструктуризації.

В. Янукович особливо наголосив на важливості планування й щорічного збільшення оборонного замовлення. У цьому контексті він відзначив необхідність розвитку реального сектору економіки і вироблення нових

підходів у промисловій політиці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 15.10.*)

***

Президент України В. Янукович доручив Міністерству закордонних справ, іншим відповідним органам державної влади вжити всіх заходів для звільнення громадянки України А. Кочневої, яку було захоплено в полон у Сирійській Арабській Республіці.

«У Сирії зникла журналістка, громадянка України, яка працювала для російських телеканалів. Я невідкладно доручив з'ясувати всі обставини інциденту і захистити права та інтереси громадянки України», – сказав глава держави.

Президент України зазначив, що триматиме цю справу на особистому контролі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 15.10.*)

***

Україна й Королівство Таїланд мають значний потенціал для розвитку двосторонніх відносин, який необхідно використовувати для налагодження конструктивної співпраці між країнами. Про це Президент України В. Янукович сказав під час зустрічі з міністром оборони Королівства Таїланд С. Сукумполом.

«Початок цих відносин є досить оптимістичним, і я сподіваюся, що ми й надалі будемо їх розвивати», – сказав глава держави.

Президент висловив переконання, що візит в Україну міністра оборони Таїланду також сприятиме налагодженню політичного діалогу між нашими країнами.

Глава держави також передав запрошення для прем'єр-міністра Таїланду відвідати Україну з візитом (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 12.10.*)

***

За кілька років будуть повністю завершені роботи з газифікації усіх населених пунктів України. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров на Миколаївщині.

«Ми продовжуємо роботу з газифікації країни. По суті, через кілька років ми завершимо ці роботи», – наголосив М. Азаров.

Водночас глава уряду нагадав, що Україна сплачує надвисоку ціну за російський газ, а тому уряд продовжить роботу із забезпечення енергетичної незалежності України. Так, за його словами, через 10 років Україна планує збільшити видобуток власного газу до 40 млрд куб. м і повністю закриє всі свої потреби у вуглеводнях (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 12.10.*)

***

Уряд за кілька років завершить роботу зі створення системи безпеки в громадських місцях. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров на Миколаївщині.

«Ми прийняли рішення по всій країні створити центри оперативного реагування, встановити веб-камери у місцях масового скупчення людей: магазинах, кафе, ресторанах, з яких інформація передаватиметься в єдиний центр управління, де оперативний черговий на моніторах її відстежуватиме», – сказав М. Азаров.

За його словами, це дасть змогу міліції більш оперативно реагувати на правопорушення.

Нагадаємо, що Одеса є пілотним регіоном, де ця програма уже діє (**Урядовий портал** (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 12.10).

***

Соціальні інспектори створять базу всіх соціально незахищених родин у країні. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час зустрічі з представниками обласної асоціації органів місцевого самоврядування у рамках робочої поїздки на Дніпропетровщину.

За його словами, це дасть змогу адресно спрямувати ресурс на підтримку таких родин. «Той фінансовий ресурс, який ми маємо, має адресно піти на підтримку саме тих родин, які цього потребують і не можуть самі вирішити проблеми свого соціального захисту. Це головна функція соціального інспектора. Протягом року ми матимемо чітку паспортизацію кожної соціально незахищеної родини», – заявив глава уряду (**Урядовий портал** (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 12.10).

***

Уряд має намір перекрити схеми ухиляння від сплати податків при операціях з цінними паперами. Про це повідомляє ZN.UA.

Згідно з даними однієї з аналітичних записок, супроводжуючих урядовий законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з подальшим удосконаленням податків і зборів», тільки за підсумками першого півріччя поточного року обсяги відтоку капіталу з країни становили 4,5–5 млрд дол.

Як показує документ, який підготовлено на підставі даних Мінфіну, Нацбанку і Державної податкової служби, левова частка коштів – близько 3–3,5 млрд дол. – була виведена з країни через схеми з використанням цінних паперів.

Основною метою документа є перекриття схем ухилення від сплати податків при операціях з цінними паперами.

Законопроект передбачає введення акцизів на операції з цінними паперами в Україні: за ставкою 3 % для позабіржових угод з цінними паперами, за ставкою – 0,1 % для позабіржових угод з паперами, включеними до біржового реєстру. Операції з ЦП на 10 українських біржах передбачається звільнити від сплати акцизного збору повністю.

Нововведення повинні дати можливість податковій ефективніше адмініструвати угоди на ринку ЦП, припиняючи ті з них, які використовуються для мінімізації оподаткування і виведення коштів за кордон.

За допомогою «фондового акцизу» Мінфін і ДПСУ розраховують залучити додатково близько 60 млрд грн в бюджет, оцінюючи обсяги позабіржового ринку з ЦП в 2 трлн грн щорічно (при цьому обсяги сплати податку на прибуток з цих операцій у 2011 р. становили 152 млн грн) (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2012. – 14.10).

***

Разом із Законом України № 5303-VI «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2012 рік”, ухваленим Верховною Радою України 2 жовтня 2012 р., набрала чинності Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2012 р. № 808 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Постанова врегульовує питання надання адміністративних послуг при веденні Державного реєстру земель шляхом скорочення часу надання таких послуг і скасування платності деяких з них.

Постановою передбачено безоплатність надання таких адміністративних послуг у сфері земельних відносин, як видача витягу з Поземельної книги, державна реєстрація земельної ділянки, державна реєстрація державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, державна реєстрація права власності на земельну ділянку в разі набуття її на підставі цивільно-правової угоди щодо відчуження земельної ділянки або свідоцства про право на спадщину, державна реєстрація договору оренди (суборенди) земельної ділянки (її частини) і відповідних змін до нього, договору про розірвання договору оренди (суборенди) земельної ділянки, державна реєстрація обмежень у використанні земельної ділянки, земельного сервіту, емфітезису і суперфіцію, їх зміни (припинення), перевірка файла обміну даними про результати робіт із землеустрою в електронному вигляді (обмінного файла), та удосконалення процедури присвоєння кадастрового номера земельній ділянці.

Реалізація положень цієї Постанови відкриває широкі можливості малозабезпеченим верствам населення, у тому числі жителям сільської місцевості, повною мірою реалізовувати свої права на землю (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 13.10).

***

Україна готується до звіту перед групою держав Ради Європи проти корупції (GRECO) в рамках третього раунду оцінювання нашої держави. Звіт стосуватиметься питань прозорості фінансування політичних партій і криміналізації корупційних діянь. Про це повідомив міністр юстиції О. Лавринович. За словами міністра, 15–19 жовтня 2012 р. делегація України у складі представників Міністерства юстиції перебуватиме у Страсбурзі, де візьме участь у 57-му пленарному засіданні GRECO. Під час засідання Україна планує проаналізувати шляхи виконання іншими державами рекомендацій, наданих GRECO за результатами третього раунду оцінювання. Зокрема, особливу увагу планується звернути на виконання країнами Ради Європи саме тих рекомендацій, які збігаються з рекомендаціями, наданими Україні.

Міністр нагадав, що Україна має поінформувати GRECO про реалізацію рекомендацій, наданих у рамках третього раунду оцінювання GRECO по Україні до 30 квітня 2013 р. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 14.10.*)

***

Підписання Угоди про асоціацію значно активізує наші реформи. Про це заявив перший віце-прем'єр-міністр України В. Хорошковський під час виступу у Фонді Кьюрбера, який відбувся 15 жовтня 2012 р. в рамках робочого візиту В. Хорошковського до Німеччини.

Спілкуючись з німецькими політиками та провідними експертами на тему: «Політичне майбутнє відносин Україна – ЄС», перший віце-прем'єр-міністр наголосив, що Угода про асоціацію – це інструмент модернізації України. Він підкреслив, що після укладення Угоди про асоціацію системні реформи за європейськими стандартами стануть для України не довільною, а обов'язковою програмою (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 15.10.*)

***

12 жовтня відбулося чергове засідання Громадської ради при Міністерстві фінансів. У заході взяли участь представники громадськості та Міністерства фінансів. Питанням порядку денного стало обговорення актуальних питань податкового законодавства, зокрема питань оподаткування особистих видів страхування.

Під час засідання було заслухано пропозиції Української федерації уbezпечення щодо поширення пільгового режиму оподаткування для страхових і пенсійних внесків також на договори добровільного медичного страхування. Так, на думку представника федерації, це сприятиме активізації страхового ринку, зростанню кількості подібних договорів, а отже, і збільшенню соціального захисту громадян. Вищезазначені пропозиції у подальшому сприятимуть детінізації фонду заробітної плати та зростанню податкових надходжень. Також під час засідання члени Громадської ради обговорили проект закону України «Про суспільне телебачення і радіомовлення України»

(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 13.10).

***

Мораторий на продажу сельскохозяйственных земель должен быть продлен минимум на один год. Об этом заявил вице-премьер, министр социальной политики Украины С. Тигипко.

«Открывать рынок земли еще нельзя», – сказал он. Чиновник отметил, что сначала нужно испытать в пилотном режиме, как будет работать новое земельное законодательство, а дальше внедрять его по всей стране. «Права на ошибку нет. Земельная реформа – очень важная и для людей, и страны, поэтому спешить не стоит. Люди могут как заработать, если будет создан прозрачный рынок, так и проиграть, если правила будут несовершенными», – сказал министр. Он также высказался за куплю-продажу земли юрлицам, но только в том случае, если новый механизм будет опробован на пилотных проектах на практике. «Поэтому 2013 г. должен быть пилотным для земельной реформы», – подытожил вице-премьер.

Ранее министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк заявил, что государство готово к снятию моратория на продажу земель сельскохозяйственного назначения (**МинПром – информация бизнес-класса** (<http://minprom.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Госбюджет-2012 полностью выполняется как по доходам, так и по расходам. Об этом сообщил министр финансов Ю. Колобов в интервью изданию «Зеркало недели. Украина». «Чтобы не быть голословным, специально для любителей статистики приведу несколько цифр. За три квартала текущего года мы собрали по общему фонду 208,6 млрд грн – на 10 % больше, чем за такой же прошлогодний период», – сказал он.

По его данным, налоговая служба выполнила плановую роспись по сбору поступлений на 100,3 %, направив с начала года в общий фонд 141,9 млрд грн. Сборы от гостаможни возросли за девять месяцев на 13,2 % при росте импорта товаров без учета газа на 5,6 % к аналогичному периоду прошлого года.

Глава Минфина также сообщил, что кассовые расходы госбюджета за три квартала возросли на 15,1 %, до 267,1 млрд грн, в том числе по общему фонду – на 15,1 %, до 231,2 млрд грн.

«Таким образом, дефицит госбюджета за девять месяцев составил 24,1 млрд грн, что почти в два раза меньше росписи на этот период. По общему фонду у нас дефицит 22,2 млрд грн при росписи 36 млрд грн», – сказал Ю. Колобов.

Напомним, дефицит госбюджета за восемь месяцев составлял 16,655 млрд грн. Таким образом, за сентябрь он увеличился более чем на 7,5 млрд грн.

Напомним, Международный валютный фонд прогнозирует рост дефицита

госфинансов Украины в 2012 г. до 3,25 % от ВВП. По мнению МВФ, это связано с дополнительным увеличением зарплат и пенсий в отсутствие соответствующего повышения сбора доходов для их финансирования (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 12.10).

Партія УДАР В. Кличка оприлюднила заяву про зняття частини кандидатів у мажоритарних округах на користь колег по опозиції. Заява політичної партії УДАР:

«Партія УДАР заради перемоги, формування демократичної більшості у парламенті нового скликання та відсторонення від влади Партії регіонів, провівши переговори щодо си-туації в одномандатних округах з ВО “Батьківщина”, заявляє: для того щоб в мажоритарних округах на виборах до Верховної Ради не перемогли представники влади, ВО “Батьківщина” пристала на позицію партії УДАР визначити єдиних кандидатів у мажоритарних округах за підсумками незалежних соціологічних досліджень та об'єднати голоси виборців для перемоги над представниками Партії регіонів.

...Від партії УДАР на користь кандидатів від “Батьківщини” свої кандидатури знімають 26 висуванців.

Ми розраховуємо на те, що ВО “Батьківщина”, виходячи з тих самих міркувань, відкличе своїх кандидатів з 22 округів.

Шестero кандидатів від УДАР знімаються на підтримку опозиційно налаштованих самовисуванців. Ми розраховуємо, що цих самовисуванців ми підтримаємо спільно з “Батьківчиною”.

В округах, де перемога представників влади не є імовірною, або де зняття кандидатури від УДАР чи “Батьківщини” не змінює ситуації на окрузі, ми входимо з принципу політичної конкуренції і закликаємо виборців підтримати демократичну силу, чия позиція їм близчча...»

Нагадаємо, УДАР та Об'єднана опозиція «Батьківщина» оголосили про визначення єдиного кандидата по кожному мажоритарному округу.

Згідно із законодавством, 15 жовтня – останній день, коли Центральна виборча комісія прийматиме заяви від кандидатів у нардепи, які вирішили відмовитися балотуватися (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unp.com.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Объединенная оппозиция «Батьківщина» на съезде сняла 26 кандидатов в пользу партии УДАР и одного кандидата в пользу самовыдвиженца.

Об этом на брифинге после съезда заявил первый заместитель председателя партии А. Турчинов. Среди снятых кандидатов и действующие народные

депутаты, такие как Ю. Ганущак и Ю. Сербин.

По словам А. Турчинова, принятное на съезде решение было непростым, однако оно было принято для того, чтобы объединить усилия всех политических партий.

При этом А. Турчинов не уточнил, каких именно кандидатов решила отозвать «Батьківщина», подчеркнув, что эта информация будет обнародована в ближайшее время.

Кандидат в народные депутаты от партии «Батьківщина» К. Ляпина подтвердила при этом, что она и С. Терехин продолжают баллотироваться (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Центральна виборча комісія скасувала реєстрацію частини мажоритарників від партії УДАР, передає кореспондент УНН. Нагадаємо, у Центральній виборчій комісії підтвердили інформацію про те, що УДАР подав заяву до їх відомства про зняття 32 мажоритарників.

У неділю, 14 жовтня, одразу після з'їзду, УДАР звернувся до Центрвиборчому із заявою про скасування реєстрації 32 кандидатів від партії у мажоритарних округах (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Центрвиборчком проголосував за скасування реєстрації кандидатів у народні депутати від Української платформи «Собор» за списком. За цю постанову проголосували всі члени ЦВК.

Нагадаємо, 13 жовтня на з'їзді Української платформи «Собор» було прийнято рішення відкликати кандидатів у народні депутати, які балотуються у загальнодержавному багатомандатному окрузі. Лідер партії, народний депутат П. Жебрівський (НУ – НС) на з'їзді політичної сили заявив про те, що керівництво партії прийняло рішення «рекомендувати з'їзду зняти з виборчих перегонів список “Собору”» (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Партія регіонов не собирається проводить съезд и отзывать заявленных кандидатов в народные депутаты как по партийному списку, так и по мажоритарным округам.

Об этом в понедельник, 15 октября, на брифинге в Верховной Раде заявил председатель фракции Партии регионов А. Ефремов.

«Нет, съезд проводить мы не будем, и по большому счету не собирались этого делать, поскольку мы очень ответственно и взвешенно подошли к выдвижению кандидатов по каждому одномандатному округу и к

формированию списка. У нас нет необходимости сегодня предпринимать какие-либо действия по замене наших представителей», – заявил А. Ефремов.

По его словам, тенденция замены кандидатов является не очень положительной, поскольку если какая-либо из этих двух политических сил (УДАР и «Батьківщина») не выполнит свои обещания, опять появится напряжение в отношениях между ними (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Объединенная оппозиция «Батьківщина» во время съезда приняла заявление к партии УДАР о принципах объединения этих политсил. Об этом сообщил один из лидеров объединенной оппозиции А. Гриценко.

«Все делегаты съезда принципиально выступили за объединение наших усилий и также за публичный процесс этого объединения. Было зачитано письмо Юлии Тимошенко, которая также отметила, что это объединение усилий должно происходить не подковерно, а на прозрачной публичной основе. Именно поэтому съезд принял отдельное заявление, с которым мы обратились к партии УДАР В. Кличко», – сказал А. Гриценко.

Он пояснил, что в этом заявлении изложен перечень ключевых вопросов, на проверку преданности которым объединение этих политических сил должно пройти экзамен после избрания в парламент. Среди этих принципов – принятие закона об отзывании народного депутата, о личном голосовании и уголовной ответственности за нарушение этого требования, голосование за закон об импичменте Президента и особенно за начало процедуры импичмента. По его словам, также эти принципы касаются моратория на продажу земель до 2016 г., а также отмены пенсионной реформы, принятия другого Налогового кодекса (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Столичные мажоритарщики от Объединенной оппозиции «Батьківщина» уверены, что несмотря на появление их имен в списке тех, кого УДАР просит снять в пользу своих кандидатов, они не выйдут из избирательной гонки. «Батьківщина» не будет снимать рейтинговых кандидатов, а обнародование УДАРом списка – провокация. Такое мнение высказали отдельные кандидаты от объединенной оппозиции, передает УНН.

В частности, кандидат в нардепы в одном из избирательных округов Киева А. Бригинец, которого УДАР просит снять в пользу своего кандидата, сообщил, что в штабе Объединенной оппозиции никто не проводил с ним никаких переговоров о его возможном снятии, никто ничего подобного не сообщал.

«Это интересная история, результаты социологии не были обнародованы. А по результатам необнародованной социологии делаются какие-то выводы. Я думаю, что, как минимум, нужно, чтобы УДАР обнародовал свою социологию и показал, которую он видит точку зрения», – отметил А. Бригинец.

Сложившуюся ситуацию А. Бригинец назвал «заговором штабов» (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Партия «Свобода» на своем съезде 14 октября не принимала решений об отзыве кандидатов в депутаты. На съезде представители всех областных организаций партии отчитались о ходе избирательной кампании. Лидер партии О. Тягныбок у каждого спросил, есть ли кандидаты на «вылет». Из предложенных был только один человек в Полтаве. Однако исключать однопартийца не стали.

Кроме того, съезд решил не снимать ни одного кандидата в народные депутаты по мажоритарным округам (*LB.ua* (<http://lb.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Партия «Всеукраинское объединение “Свобода”» утвердила соглашение о создании коалиции с партией «Всеукраинское объединение “Батьківщина”» в Верховной Раде седьмого созыва. Об этом заявил член Политсовета ВО «Свобода» А. Ильенко в эфире телекомпании ТВі.

По его словам, соответствующее решение было принято на съезде партии 14 октября. «Мы сегодня рассматривали вопрос, определенное соглашение, предложенное “Батьківщиною”, о сотрудничестве и создании проукраинской коалиции в следующей Верховной Раде. Мы с минимальными коррекциями согласились с этим предложением», – отметил он (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 15.10).

***

У залі засідань ГО «Подільське екологічне товариство» м. Хмельницький відбулася презентація результатів загальнонаціонального й регіонального моніторингу ЗМІ на предмет якісного інформування виборців і рівного доступу до ЗМІ суб'єктів виборчого процесу, який проводять Асоціація «Спільний простір» / Комітет «Рівність можливостей» у рамках Спільної програми Ради Європи та Європейського Союзу (проект «Сприяння європейським стандартам в українському медійному середовищі»).

Це най масштабніший в історії України медіа-моніторинг. Вибірка охоплює 227 ЗМІ, серед яких провідні загальнонаціональні медіа, а також телеканали, газети та інтернет- сайти АР Крим і всіх областей України. Інформував присутніх про результати моніторингових програм асоціації «Спільний простір» учасник моніторингу в Хмельницькій області Ю. Ануфрієв. Він відзначив, що протягом трьох місяців проводиться дослідження контенту 65 телеканалів, 93 друкованих видань та 71 інтернет-ресурсів. Аналізується не лише наявність матеріалів, а і їх зміст, розміщення, графічний супровід тощо. Вивчаються

матеріали про шість партій: Партію регіонів, об'єднану опозицію «Батьківщина», УДАР, КПУ, «Україна – Вперед!», ВО «Свобода». На регіональному рівні окремо досліджується висвітлення діяльності найбільш рейтингових самостійних кандидатів-мажоритарників.

Ю. Ануфрієв зупинився на особливостях моніторингу в Хмельницькому регіоні. Так об'єктами аналізу стали: два телеканали ТРК «Місто», ОДТРК «Поділля-Центр», газети «Подільські вісті», «Поділля», «Всім» та інтернет-ресурси «Хмельниччина правова», «Незалежний громадський портал» та «Хмельницький портал».

Присутні на заході – а це представники ЗМІ, громадських організацій, партій – з цікавістю ознайомилися з картиною подачі матеріалів виборчого контенту як загальнонаціональними, так і обласними медіа (*Комітет виборців України* (<http://www.cvu.org.ua>). – 2012. – 12.10).

***

Експерти одностайні, що партія Н. Королевської «Україна – Вперед!» не набирає голосів для подолання прохідного бар’єра до Верховної Ради.

Про це заявили на круглому столі за участю провідних соціологів, організованому Інститутом соціології Академії наук та фондом «Демократичні ініціативи», повідомляє «Тиждень.ua».

Згідно з експертним опитуванням восьми керівників провідних соціологічних служб, опозиційні сили отримають перевагу в новому парламенті за списками.

У випадку проходження «Свободи», ця партія, об'єднана опозицією та УДАР можуть зібрати до 125 мандатів проти трохи більше ста в Партиї регіонів та комуністів. При цьому експерти зазначають, що ПР утримує перше місце з приблизно 33 % голосів.

З восьми опитаних керівників соціологічних компаній проходження «Свободи» до парламенту прогнозують троє. Ще двоє вказують, що «Свобода» перебуває на межі прохідного бар’єра, а двоє дають їй менше необхідних 5 % голосів. За словами директора соцгрупи «Рейтинг» О. Антиповича, нині триває перерозподіл виборців об'єднаної опозиції на користь партій УДАР та «Свобода». Водночас близько третини виборців УДАРу під час опитувань стверджують, що можуть змінити свою думку до дня виборів, або безпосередньо на виборчих дільницях.

У свою чергу директор «Демініціатив» І. Бекешкіна припускає, що частина прибічників «Свободи» у східних та південних регіонах не зізнаються у своїх політичних симпатіях під час опитувань. Тому реальний результат цієї партії може виявитись дещо вищим, ніж показує соціологія.

Водночас усі соціологи погоджуються, що в наступному парламенті буде створено пропрезидентську більшість за рахунок мажоритарників, у тому числі формально безпартійних самовисуванців, а також «тушок» із лав опозиційних

політичних сил. Фахівці також прогнозують, що явка на цих виборах приблизно становитиме від 60 до 65 %. Найвищу явку прогнозують на заході країни, найнижчу – на півдні.

В експертному опитуванні взяли участь керівники фонду «Демократичні ініціативи», соціологічної групи «Рейтинг», компанії Gf Ukraine, Ukrainian Sociology Service, КМІС та компанії «СОЦІС» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 14.10).

***

Соціологи прогнозують, що серед мажоритарників на виборах більше переможуть провладні кандидати, або ж більшість мажоритарників, зрештою, стануть союзниками Партиї регіонів.

Таку думку висловили вісім лідерів українських соціологічних служб в експертному опитуванні, результати якого озвучено 15 жовтня на круглому столі, ідеться в прес-релізі Фонду «Демократичні ініціативи».

Так, директор соціологічної групи «Рейтинг» О. Антипович очікує, що кандидатів від влади, від опозиції та самовисуванців пройде «порівну». Однак він зауважив, що «є самовисуванці від влади і від опозиції, а є від опозиції майбутні “тушки”...».

Гендиректор Київського міжнародного інституту соціології (КМІС) В. Паніotto вважає, що «формально більше пройде самовисуванців, але реально – від влади».

Виконавчий директор КМІС Н. Харченко відзначила, що «вибори в мажоритарних округах відрізняються значним використанням брудних технологій».

«Формально від влади й опозиції може пройти приблизно однакова кількість кандидатів, але за рахунок самовисуванців і наближених до влади партійних кандидатів перевага буде за владою», – вважає вона.

У свою чергу, керівник Ukrainian Sociology Service О. Вишняк навів такі прогнози: «В округах від ПР – від 100 до 130, від опозиції – від 30 до 35, від УДАРу – до 15, від «Свободи» – до 10, від КПУ до – 3, від дрібних партій – 15, самовисуванців – від 40 до 55. Буде мало самовисуванців-переможців».

Заступник директора соцслужби Центру Разумкова М. Міщенко також зазначив: «За мажоритарними округами більше місць отримають провладні кандидати (до них можна віднести більшість «високорейтингових» самовисуванців)».

Директор Фонду «Демократичні ініціативи» І. Бекешкіна зазначила, що «в мажоритарних округах відбувається справжня вакханалія, уперше за 10 років відчинилося “вікно” для входу у велику політику, і надто багато бажаючих туди прорватися за будь-яку ціну».

За її словами, результат може бути непередбачуваним, але «у будь-якому разі більшість мажоритарників (за рахунок представників бізнесу, які

балотуються як самовисуванці) врешті-решт опиняється (формально чи неформально) союзниками Партиї регіонів» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 15.10).

***

14 жовтня в столиці відбулося віче, приурочене до 70-річчя створення УПА. У парку ім. Т. Шевченка в центрі столиці було проведено мітинг ВО «Свобода», приурочений до 70-річчя створення Української повстанської армії, передає кореспондент УНН.

Біля пам'ятника Т. Шевченку зібралося кілька тисяч чоловік. Вони тримали партійні прапори ВО «Свобода», державні та червоно-чорні прапори.

Після проведення мітингу учасники провели Марш боротьби від Київського національного університету імені Тараса Шевченка до Михайлівської площа.

Міліція не втручалася в події, коли представники руху ультрас «Динамо» кинули дві димові шашки в натовп під час Маршу УПА. «Жодного не затримано», – зазначив І. Михалко, водночас назвавши дії ультрас провокацією. За його словами, у марші взяло участь близько 5 тис. учасників. «Охорону громадського порядку забезпечували 200 правоохоронців», – зазначив він.

За різними оцінками марш зібрав від трьох до 30 тис. людей з усієї України (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 14.10).

***

На Софійській площі в Києві під час Маршу УПА представники організації «Січ» спалили прапори Партиї регіонів та Компартиї. Як передає кореспондент «Української правди», загалом було спалено чотири прапори: два Партиї регіонів і два КПУ.

Крім того, на початку організованого ВО «Свобода» Маршу боротьби його учасники топталися по прапору Партиї регіонів (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 15.10).

***

14 октября в Киеве возле памятника В. И. Ленину на Бессарабской площади состоялся митинг под названием «Защитим правду истории!», участники которого выступили против героизации фашистских коллаборационистов из ОУН-УПА. Митинг организован Киевскими городскими организациями КПУ и Ленинского комсомола Украины, Антифашистским комитетом Украины и Всеукраинским союзом советских офицеров.

Выступающие призвали не допустить реабилитации фашизма в стране, защитить память об истинных героях Великой Отечественной войны. Они потребовали от власти прекратить националистическую пропаганду в

информационном поле.

Участники митинга обратились с резолюцией к руководителям Украины, в которой призвали власть защитить правду истории и пресечь попытки ультранационалистических сил очернить победу в Великой Отечественной войне.

По завершении митинга состоялся импровизированный трибунал над С. Бандерой и Р. Шухевичем, которые были обвинены в организации массовых преступлений против украинского народа (*Компартія України* (www.kpri.ua). – 2012. – 14.10).

Программа сотрудничества с МВФ может быть продолжена сразу после выборов, если будет достигнуто соглашение. Об этом глава Национального банка Украины (НБУ) С. Арбузов заявил во время рабочей поездки в Токио, передает Reuters.

Он также отметил, что после переговоров с украинскими чиновниками в США МВФ решила послать техническую миссию для обсуждения кредита.

Отметим, Украина и МВФ до сих пор не завершили второй пересмотр программы сотрудничества (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, повідомляє, що з метою додаткового захисту соціально уразливих верств населення НКРЕ прийнято рішення в опалювальний період збільшити місячний обсяг споживання електроенергії до рівня 3600 кВт•год. Про це УНН повідомили в прес-службі відомства.

Це стосується населення, яке проживає в житлових будинках (у тому числі готельного типу та гуртожитках), обладнаних у встановленому порядку електроопалювальними установками (або електроопалювальними установками та кухонними електроплитами), у тому числі в сільській місцевості, а також населення, яке проживає в багатоквартирних будинках, не газифікованих природним газом і в яких відсутні або не функціонують системи централізованого теплопостачання.

Таким чином, комісією прийнято рішення в опалювальний період продовжити дію найнижчого тарифу на електроенергію для зазначених груп споживачів за обсяг споживання до 3600 кВт•год на місяць, який застосувався до цього часу лише на обсяги до 1800 кВт•год на місяць (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Україна за вісім місяців 2012 р. скоротила імпорт російського газу до 9,103 млрд доларів. Про це повідомляє Державна служба статистики. Як відомо, у вересні держкомпанія «Укртрансгаз» повідомила про скорочення за вісім місяці 2012 р. імпорту газу з Російської Федерації до 21,5 млрд куб. м, що на 34 % менше показників аналогічного періоду минулого року.

Раніше міністр енергетики та вугільної промисловості України Ю. Бойко заявив про плани скоротити у 2012 р. імпорт газу до 27 млрд куб. м з 40 млрд у 2011 р. і в порівнянні з 52 млрд, які Україна зобов'язана імпортувати за умовами контракту.

У відповідь «Газпром» закликав Україну дотримуватися діючого газового контракту (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2012. – 13.10.*)

***

В Україні до середини жовтня зернові та зернобобові культури прибрано на 13 млн га, що становить 87 % від прогнозу. Про це повідомили в Мінагропроді, передає «Радіо Свобода». За даними відомства, уже намолочено понад 37 млн т зерна. Нагадаємо, на аналогічну дату 2011 р. було зібрано майже 44,5 млн т зерна з площині понад 13 млн га (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2012. – 14.10.*)

***

За січень – серпень 2012 р. експорт товарів з України становив 45,2 млрд дол. Порівняно з відповідним періодом 2011 р. експорт збільшився на 3 %.

Про це УНН повідомили в Держкомстаті. Обсяги експорту товарів до країн СНД становили 37,1 % від загального обсягу експорту, Азії – 26,9 %, Європи – 24,7 %, у т. ч. до країн Європейського Союзу – 24,1 %, Африки – 7,5 %, Америки – 3,7 %, Австралії й Океанії – 0,1 %.

Загалом зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 209 країн світу (*Украинские Национальные Новости (http://www.unn.com.ua). – 2012. – 15.10.*)

***

За дев'ять місяців поточного року в Україні почало будуватися 73 тис. об'єктів. Якщо такі темпи збережуться, то до кінця року можна очікувати, що ця кількість становитиме 100 тис. Про це під час прес-конференції сказав перший заступник голови Державної архітектурно-будівельної інспекції А. Григор.

«Дозвільна система за останні три роки перейшла в якісно новий стан. Півтора роки тому були запроваджені декларативні принципи, які наразі успішно функціонують. У 2008–2010 рр. у країні щорічно будувалось 40 тис. об'єктів, лише за дев'ять місяців 2012 р. ця цифра становила 73 тис. об'єктів. Якщо такі темпи збережуться, то до кінця року можемо

очікувати приблизно 100 тис. об'єктів, що у 2,5 раза вище, ніж за минулі роки», – сказав А. Григор.

Наразі проблемою в запровадженні декларативно-дозвільного принципу будівництва залишається низький рівень формування, а звідси не завжди правильне заповнення документів. Нова форма декларацій була затверджена в липні, наразі в установі також працюють над створенням електронної системи декларацій.

Нагадаємо, в Україні існує 16 тис. об'єктів, які є недобудовами (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Виноделы заявляют, что производство десертных вин за первое полугодие упало на 21 %.

Уже второй год в Украине снижается объем производства алкоголя. Причиной этого являются монопольное положение и непрозрачная политика госпредприятия «Укрспирт» в вопросе производства и сбыта своей продукции. Об этом пишет журнал «Эксперт» в материале «Зеленый змий державы», опубликованном в новом номере издания.

По информации журнала, Ассоциация виноградарей и виноделов Украины обратилась с открытым письмом к В. Януковичу, в котором утверждается, что предприятия государственного монополиста по производству спирта отказывают им в продаже своей продукции.

«Отказ обусловлен якобы полным отсутствием готового спирта. Поэтому производство только десертных вин, занимающих более 40 % винного рынка, за первое полугодие нынешнего года упало на 21 %. Причем, уверяют виноделы, повторяется ситуация осени прошлого года. Тогда «Укрспирт» также своевременно не поставлял продукцию, и выпуск десертных вин в 2011 г. упал на две трети», – пишет «Эксперт».

Издание поясняет, что причин дефицита спирта может быть лишь две – либо огромными темпами растет импорт спирта в страну, либо часть выпущенного в Украине спирта попросту не фиксируется официальной статистикой, что и приводит к конфликтам с потребителями продукции «Укрспирта».

Так, в конце 2011 г. по фактам финансовых нарушений в «Укрспирте» возбуждалось уголовное дело, причем часть бухгалтерской документации внезапно исчезла. «Деятельность концерна “Укрспирт” за 2008–2010 гг. проверяло Главное контрольно-ревизионное управление и нашло нарушений на 1,2 млрд грн», – сообщает «Эксперт».

По данным пресс-службы Государственной налоговой службы, должностные лица «Укрспирта» выплатили государству 25 млн грн неоплаченного налога на прибыль. Налоговики проводили на предприятии

расследование, в ходе которого выявили случаи завышения валовых расходов госпредприятия, в частности, за счет искажения данных о стоимости сырья. Общий оборот по фиктивным операциям монополии составил 86,5 млн грн.

«Правда, наказание неназванным “должностным лицам” не светит, – пишет “Эксперт”. – По закону, они взыскали государству ущерб, и это освобождает их от уголовной ответственности за уклонение от уплаты налогов в особо крупных размерах» (*LB.ua/Экономика* (<http://economics.lb.ua>). – 2012. – 15.10).

Чтобы защитить одних производителей, нужно усложнить жизнь другим.

Реализация предложения Украины о массовом пересмотре таможенных пошлин, направленного во Всемирную торговую организацию, зависит от того, какие уступки страна предложит взамен. Об этом заявил генеральный директор ВТО П. Лами.

«Суть в том, что если вы делаете вашу экономику менее открытой к одному виду товаров, то вы компенсируете это открытием экономики другому товару. Нужны переговоры», – сказал П. Лами.

«Если Украина хочет увеличить защиту определенных видов товаров и уменьшить защиту других видов, мы должны увидеть общий баланс, прежде чем выносить свое решение», – добавил глава ВТО.

Напомним, в Кабмине считают Украину чрезмерно открытой для импорта. В связи с этим страна подняла вопрос во Всемирной торговой организации о пересмотре таможенных ставок на более чем 300 товаров, что вызвало существенное недовольство среди ее торговых партнеров. Ситуация с внешнеторговым балансом Украины ухудшается с каждым месяцем. По итогам января – августа импорт товаров превысил экспорт на 10,1 млрд долл. (*LB.ua/Экономика* (<http://economics.lb.ua>). – 2012. – 15.10).

***

В первый месяц осени украинцы разместили на валютных депозитах рекордный с начала года объем средств – 611 млн долл., изъяв с банковских счетов гривневые вклады на 2,4 млрд грн.

В октябре население продолжит конвертировать сбережения в валютные депозиты, говорят банкиры, добавляя, что переизбыток валюты может побудить учреждения снизить процентные ставки.

Издание отмечает, что население почти вдвое сократило объем размещаемых в банках средств. В сентябре кредитные учреждения привлекли у физических лиц всего 2,3 млрд грн, тогда как в августе – в разгар сезона

отпусков – 4,3 млрд грн. При этом в начале осени банки столкнулись с самым сильным с начала года оттоком средств с гривневых депозитов. Объем остатков на счетах в нацвалюте уменьшился на 1,4 % – на 2,44 млрд грн, до 177,5 млрд грн, сообщили в Национальном банке. В текущем году отток средств в гривне был замечен единожды – в июле, но всего на 0,7 млрд грн.

Повышенный спрос на валютные депозиты подогревался девальвационными ожиданиями и ростом ставок по вкладам в долларах и евро (*Online.ua* (<http://news.online.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Расходы по обслуживанию государственного долга из общего фонда госбюджета на январь – октябрь 2012 г. составили 22,508 млрд грн, информирует Государственная казначейская служба Украины. Так, по состоянию на 15 октября 2012 г., расходы на обслуживание долга государства составили 18,224 млрд грн (из них на внутренний госдолг ушло 12,996 млрд грн, на внешний государственный долг – 5,228 млрд грн.).

В то же время на погашение государственного долга из общего фонда госбюджета на первые 10 месяцев текущего года было предусмотрено 58,342 млрд грн. На 15 октября расходы на погашение долга Украины составили 50,769 млрд грн (из них по внутреннему госдолгу – 27,5 млрд грн, по внешнему – 23,72 млн грн).

Кроме того, поступления от государственных займов в общий фонд госбюджета Украины на январь – октябрь текущего года планируются в сумме 82,834 млрд грн. Однако на данный момент в бюджет поступило уже 83,886 млрд грн. Внутренние заимствования государства составили 55,111 млрд грн, внешние – 28,775 млрд грн.

Напомним, ранее сообщалось, что сумма текущих обязательств Украины в иностранной валюте составляет около 26 млрд долл., что практически равняется резервам НБУ (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua/ru/~1/0/all/2012/10/15/289378>). – 2012. – 15.10).

***

США закрывают рынок для украинских ферросплавов.

Американская комиссия по международной торговле (US ITC) продлила на пять лет действие антидемпинговых пошлин в размере 163 % на импорт силикомарганца (один из видов ферросплавов) из Украины и Китая.

В своем сообщении, опубликованном в четверг вечером, US ITC пояснила, что отмена ограничений могла бы «в обозримом будущем» нанести материальный ущерб товаропроизводителям США. Собеседник издания, знакомый с ходом переговоров, утверждает, что решение США связано с политической ситуацией в стране.

Пошлины на украинскую продукцию США ввели еще в 1994 г. и затем

дважды их продлевали – в 2006 и 2011 гг. Эту продукцию в Украине производят Никопольский, Запорожский и Стахановский заводы ферросплавов, контроль над которыми осуществляют группа «Приват» И. Коломойского и Г. Боголюбова. Добиваться пересмотра пошлин украинские ферросплавные заводы могут лишь в 2016 г., но за год до этого они могут попробовать добиться снижения их ставки.

США закрывают рынок и для других товаров из Украины. В сентябре US ITC начала пересмотр антидемпинговых пошлин в отношении импорта аммиачной селитры.

На минувшей неделе US ITC начала также расследование о продлении антидемпинговой пошлины на импорт арматуры из Украины. Крупнейшим ее производителем в стране является меткомбинат «ArcelorMittal Кривой Рог». Однако материнская компания ArcelorMittal имеет производства по всему миру, поэтому для компании это не станет проблемой, отметил высокопоставленный источник в ArcelorMittal Кривой Рог (*Минпром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 15.10).

***

Международный валютный фонд выразил опасения, что правительство Японии не сможет в ближайшее время снизить дефицит государственного бюджета, а государственный долг страны к концу года составит 237 % ВВП, цитирует экономистов МВФ The Wall Street Journal.

По словам экспертов, Япония переживает тяжелейший период роста государственного долга среди развитых стран.

Согласно ежегодному обзору МВФ, Япония находится даже в худшем положении, чем Греция с показателем госдолга в 198 % ВВП и Италия (126 % ВВП). И хотя внутренний долг страны минимизирует риски в краткосрочной перспективе, в значительной степени ситуацию ухудшает давление со стороны мировых инвесторов и экономистов, ожидающих от правительства Японии принятия непопулярных мер и решительных действий в отношении наведения порядка в государственных финансах.

«Ситуация в Японии действительно тревожна и заслуживает того, чтобы признать это», – цитирует WSJ заместителя министра финансов Японии Т. Накао. В числе причин ухудшения экономической ситуации в Японии экономисты называют популистские шаги правительства в части налогового регулирования, а также ряд возникших недавно территориальных споров, заметно испортивших торговые отношения Японии с соседями.

Напомним, на минувшей неделе МВФ снизил прогноз развития крупнейшей экономики ЕС – Германии в 2013 г. до 0,9 % с предыдущей оценки в 1,4 %. При этом ряд немецких научно-исследовательских центров выразили обеспокоенность значительной вероятностью наступления рецессии в Германии в 2013 г. (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Количество безработных в мире с начала мирового финансового кризиса 2008 г. увеличилось на 30 млн человек, такие данные приводит в своем докладе Международная организация труда (МОТ), сообщает УНН.

К тому же, по словам руководителя МОТ Г. Райдера, около 40 млн человек прекратили поиски работы.

Также выяснилось, что 30 % из более чем 200 млн безработных граждан – люди моложе 25 лет. Отмечается, что высокий уровень безработицы зафиксирован в странах, правительства которых вынуждены проводить жесткие меры экономии для сокращения дефицита бюджета – например, в Греции в июле этого года безработица достигла нового рекорда в 25,1 % экономически активного населения. В докладе также сообщается, что 900 млн работающих получают менее 2 долл. в день.

По мнению главы МОТ, число граждан, находящихся за чертой бедности, могло бы сократиться вдвое, если бы правительства стран начали активно принимать меры по сокращению уровня безработицы до наступления кризиса (*Свободная пресса* (<http://inpress.org.ua/ru>). – 2012. – 14.10).

***

Администрация Неаполя идет на финансовые реформы, дабы поднять экономику города, находящуюся в критическом положении по вине кризиса. Новым шагом в этом направлении станет выпуск валюты под названием «паро» альтернативной «евро», которая, по словам создателей, должна будет простилировать оборот денег именно в Неаполе, а не за границей. Новая валюта будет представлена не в виде денег, а как средство дисконтной программы, выдаваемое в качестве скидки за трату реальных «евро». К 2013 г. планируется выпустить «паро» на общую сумму в 70 млн евро.

Предприниматели города возлагают немалые надежды на новую валюту и позитивно настроены на возрождение былой успешной экономики старого Неаполя.

По словам главы экономического управления Неаполя М. Эспозито, расплачиваться жители города новой валютой не смогут, поскольку «напосы» будут использоваться ими только в качестве получения скидки вместе с использованием «евро». Кроме самих неаполитанцев ими также могут воспользоваться различные предприятия, компании, приезжие и налогоплательщики, которые за каждые 10 потраченных евро будут получать скидку в размере 10 % (*Неаполь по-славянски* (<http://napoli1.com/news>). – 2012. – 13.10).

***

Министр финансов Швеции А. Борг высказал мнение, что Греция,

вероятно, покинет еврозону в течение ближайших шести месяцев.

А. Борг, находясь в кулуарах встречи Международного валютного фонда в Токио, скептически оценил возможности Греции по реализации необходимых мер и очень слабую конкурентоспособность этой страны: «Трудно понять, как они могут взять ситуацию под контроль без повышения их конкурентоспособности и без значительного ослабления валюты. Я думаю, можно предположить, что, вероятнее всего, они выйдут. Не следует исключать возможности того, что это произойдет в следующие полгода».

А. Борг также высказался против списания долгов Греции. По его словам, списание кредитов будет трудно объяснить избирателям таких стран, как Финляндия, Германия, Франция или Нидерланды, после того как их заверили, что их деньги были предоставлены в долг и что это безопасно.

Отметим, европейские политики каждую неделю либо предрекают Греции выход из еврозоны, либо обещают любой ценой удержать Афины от возвращения к национальной валюте – драхме. Сами жители Греции выступают против ограничительных мер Евросоюза, обвиняя своих спонсоров в обнищании народа.

9 октября страны еврозоны предоставили Греции еще 10 дней для выполнения обещаний в сфере экономии. Как заявил глава Еврогруппы Жан-Клод Юнкер, правительство в Афинах добилось существенного прогресса, однако «тройка» международных кредиторов пока не дала добро на выделение Греции нового транша кредита (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 14.10).

***

Из-за кризиса нобелевские лауреаты получат премии на 20 % ниже.

Вместо привычных для нобелевских лауреатов 10 млн шведских крон они получат лишь 8 млн, то есть в пересчете на евро около 930 тыс. вместо 1,2 млн, что вручались ранее. «На престиж премии такое сокращение никак не влияет, – считает А. Барани, экс-секретарь жюри премии в области физики и известный знаток истории Нобелевской премии. – Даже если бы “свежим” лауреатам предложили доплатить за премии из собственного кармана, они бы согласились и с удовольствием получили Нобелевскую премию». Ведь большинство лауреатов, по словам А. Барани, – это люди почтенного возраста, имеют неплохие доходы.

Решение о сокращении нобелевских выплат на 20 % было принято правлением фонда в июне этого года. Директор фонда Л. Хайкенстен такое решение объяснил тем, что необходимо сохранить долгосрочную финансовую стабильность фонда.

Финансовый и экономический кризис в последнее время привел к потере капитала Фонда Нобеля. Поэтому все большее значение приобретают, в частности, новые дочерние предприятия фонда, вроде Nobel Media AB, которые

все активнее сотрудничают со спонсорами (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2012. – 14.10).